

ผลงานลำดับที่ 2

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่: กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาง
ศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

โดย

นายอานันท์ เทพทอง

เอกสารประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 2085 ส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์
สำนักงานปศุสัตว์เขต 6 กรมปศุสัตว์

คำนำ

ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อถือเป็นอาชีพทางการเกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว แต่การผลิตโคเนื้อยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด จึงนับเป็นโอกาสดีของประเทศไทยในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีข้อจำกัดทั้งในด้านเงินทุน ความรู้ เทคโนโลยี อำนาจต่อรองทางการตลาด และการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรต่างๆ รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้มีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในรูปแบบแปลงใหญ่ภายใต้แนวทางพระราชบัญญัติส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสม มีปริมาณมากพอ มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มอำนาจต่อรองทางการตลาด และผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน นโยบายนี้มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเกษตรกรโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร แปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง ตำบลหินดาด อำเภอปวงศिलाทอง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นหนึ่งในกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่ในปี 2560 โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเป็นสมาชิกทั้งหมด 213 ราย และเข้าร่วมแปลงใหญ่ 34 ราย มีจำนวนโคเนื้อ 340 ตัว และสามารถผลิตโคขุนคุณภาพให้กับเครือข่าย กลุ่มนี้ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ จากกรมปศุสัตว์ และสามารถนำไปใช้ในกระบวนการผลิตจนสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ นอกจากนี้ยังเป็นต้นแบบของแปลงใหญ่โคเนื้อที่มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกระบวนการดำเนินงาน การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการดำเนินงาน รวมถึงการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่ม ทั้งนี้ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อให้มีประสิทธิภาพและความยั่งยืนต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในพื้นที่อื่นๆ รวมถึงเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

อานันท์ เทพทอง

มีนาคม/2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ง
แบบการเสนอผลงาน (ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ)	1
ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง	1
ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน	3
1. เรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่: กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร	3
2. ระยะเวลาการดำเนินการ	3
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	3
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน	3
5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)	40
6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	41
7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	41
8 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	42
9. ข้อเสนอแนะ	42
10. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)	44
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	48

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	18
ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการบริหาร จัดกาภาพรวม	19
ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการวางแผน	20
ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ จัดโครงสร้างองค์กร	21
ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ จัดคนเข้าทำงาน	21
ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ อำนวยการ	22
ตารางที่ 7 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการควบคุม	23
ตารางที่ 8 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานภาพรวม	25
ตารางที่ 9 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ มีส่วนร่วมในการวางแผน	26
ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	26
ตารางที่ 11 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	27
ตารางที่ 12 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการ มีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล	28
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจุดแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ปาสีลาทอง	28
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจุดอ่อนของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ปาสีลาทอง	29
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโอกาสของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ปาสีลาทอง	30
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอุปสรรคของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ปาสีลาทอง	31
ตารางที่ 17 กลยุทธ์ TOWS Matrix ของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทอง	33

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฎิรูปที่ดินปวงศิลาทอง	38
ภาพที่ 3 แสดงหน้าเว็บไซต์ที่เผยแพร่ผลงาน	44

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายอานันท์ เทพทอง

◆ **ตำแหน่งปัจจุบัน** นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 2087

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

1) หน้าที่ความรับผิดชอบโดยสรุป (Job Summary)

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญสูง ด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาปศุสัตว์ รวมทั้งจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาที่ยาก เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์เขตมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนภารกิจของกรมปศุสัตว์ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (ก. ด้านการปฏิบัติการ)

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ นโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ ของกรมปศุสัตว์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและงบประมาณด้านการพัฒนาปศุสัตว์ของหน่วยงาน ให้บรรลุภารกิจที่กำหนดไว้และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด

2.2 ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจ ด้านปศุสัตว์ (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ต้นทุนการผลิต และการตลาดปศุสัตว์ที่เหมาะสมในพื้นที่รับผิดชอบ

2.3 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ระบบการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิต การตลาดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของกรมปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

2.4 จัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางด้านปศุสัตว์ และประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบให้มีข้อมูลเชิงสถิติที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อช่วยในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการของหน่วยงานและกรมปศุสัตว์

2.5 ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ เพื่อฟื้นฟูเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

2.6 วิเคราะห์ กลั่นกรอง และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ ตลอดจนประเด็นนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2.7 ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการและงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

8 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดและกรมปศุสัตว์ในภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

◆ **ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง** นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ 2085

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

1) หน้าที่ความรับผิดชอบโดยสรุป (Job Summary)

ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญในงานสูงมาก ในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและงบประมาณด้านการพัฒนาปศุสัตว์ รวมทั้งจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ยากมาก เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์เขตมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนภารกิจของกรมปศุสัตว์ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (ก. ด้านการปฏิบัติการ)

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และภารกิจของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศักยภาพการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2.2 กำกับ ติดตาม ดูแลงานการศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจด้านปศุสัตว์ (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ต้นทุนการผลิต และการตลาดปศุสัตว์ที่เหมาะสมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2.3 กำกับ ติดตาม ดูแลงานการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยระบบการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิต การตลาดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของกรมปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

2.4 ควบคุม และวางแผนการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางด้านปศุสัตว์ และประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีข้อมูลเชิงสถิติที่ถูกต้องครบถ้วน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และตรงตามเวลาที่กำหนด

2.5 กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา เสนอแนะทิศทางการจัดทำแผนบริหารทรัพยากรบุคคล และแผนพัฒนาบุคลากรในเขตพื้นที่ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายแผนบริหารทรัพยากรบุคคล และแผนพัฒนาบุคลากรของกรมปศุสัตว์

2.6 กำกับ ดูแล บริหารจัดการภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านปศุสัตว์และฟื้นฟูเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

2.7 วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและแผน เพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการกำหนดนโยบายและแผนงานในครั้งต่อไป รวมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของกรมปศุสัตว์ และหน่วยงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.8 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดและกรมปศุสัตว์ในภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่: กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
2. ระยะเวลาการดำเนินการ พฤศจิกายน 2567 – มีนาคม 2568
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

4.1. ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน

ปัจจุบันเกือบทุกประเทศในกลุ่มอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและเนื้อโคเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ขณะที่การผลิตโคเนื้อของแต่ละประเทศยังไม่เพียงพอับความต้องการของตลาด ต้องอาศัยการนำเข้าเป็นหลัก จึงนับเป็นโอกาสดีของประเทศไทย เพราะถือว่ามีความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมโคเนื้อมากที่สุดในภูมิภาคนี้ ที่จะผลิตโคเนื้อเพื่อส่งออกอย่างจริงจัง แต่จะสร้างโอกาสส่งออกโคเนื้อจากการเปิด AEC ได้มากนักน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเตรียมความพร้อมของเกษตรกรเอง เพราะ AEC ที่เกิดขึ้น มีผลทำให้ทั่วภูมิภาคอาเซียนรวมกันเป็นตลาดเดียว ด้วยตลาดที่ใหญ่ขึ้นจากประชากรเกือบ 600 ล้านคน ซึ่งทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อโคย่อมมากขึ้นตามไปด้วย และหลายประเทศในขณะนี้ผลิตโคเนื้อไม่เพียงพอับความต้องการ ดังนั้นถ้าประเทศไทยผลิตได้ ก็จะเป็นที่ต้องการของตลาด

การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศเป็นอาชีพทางการเกษตรที่สำคัญอาชีพหนึ่ง ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แรงงานทำการเกษตรเป็นหลัก เมื่อใช้งานหมดอายุจึงปลดจำหน่ายเป็นโคเนื้อ ปัจจุบันรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อได้เปลี่ยนมาเป็นการเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเป็นโคเนื้อเพื่อผลิตเนื้อโค ทั้งนี้เพราะความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้น ทั้งจากความต้องการของประชากรในประเทศเอง และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ตลอดจนความต้องการของตลาดต่างประเทศ ลักษณะการเลี้ยงจะเป็นการเลี้ยงครั้งละหลายๆ ตัว และมีรูปแบบเป็นฟาร์มมากขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อและเป็นโครงการหนึ่งในแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตร โดยหวังว่าจะให้การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ

นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ภายใต้แนวทางประชารัฐ เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการยกระดับภาคเกษตรกรรมของประเทศ ที่จะแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้มีความยั่งยืนโดยมีจุดเน้นที่สร้างการบริหารงานโดยการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยไม่ได้เน้นการช่วยเหลือด้านตัวเงิน เพราะที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาเน้นที่การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรจะเน้นที่การให้เงินเป็นหลัก แต่ปัญหาก็ไม่ได้ลดลง เกษตรกรยังมีการเรียกร้องขอความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ทำให้รัฐบาลมีการนำแนวคิดเรื่องการจัดโซนนิ่งทำการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อลดการผลิตซ้ำลงให้มีการผลิตที่ไม่มากเกินไปความต้องการของตลาด และเน้นพื้นที่ในการผลิตที่เหมาะสมกับชนิดพืชเพื่อให้ต้นทุน การผลิตลดลง รวมทั้งสร้างกลุ่มเครือข่ายในการผลิตสินค้าเกษตรและการสร้างกระบวนการผลิต การขายที่สามารถมีพลังต่อรองกับกลุ่มนายทุน รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์สนับสนุนเรื่องสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับกลุ่มเกษตรกร หน่วยงานราชการให้ความรู้เพื่อให้เกษตรกรสามารถที่จะดำเนินงานโดยการรวมกลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรสามารถที่จะกำหนดกิจกรรมของกลุ่มตนเอง โดยการวางแผน วิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานของกลุ่ม จึงทำให้เกิดโครงการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่เกิดขึ้น

ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นระบบที่มุ่งปรับเปลี่ยนระบบการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ขนาดใหญ่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรรายย่อยมาสู่การรวมกลุ่มที่สามารถใช้เครื่องมือเครื่องจักรกลช่วยในการผลิต และเข้าถึงเทคโนโลยีได้มากขึ้นมีความสามารถในการจัดการการผลิตอย่างมืออาชีพ ทำให้คุณภาพสินค้าได้มาตรฐานเท่าเทียมกันสามารถเข้าถึงการตลาดและมีอำนาจต่อรองทางการตลาดสูงขึ้น ต้นแบบของการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบใหม่นี้ เป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560) แปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร เข้าร่วมโครงการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่ในปี 2560 โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเป็นสมาชิกทั้งหมด 213 ราย และเข้าร่วมแปลงใหญ่ 34 ราย มีจำนวนโคเนื้อ 340 ตัว ผลิตโคขุนคุณภาพให้กับเครือข่าย สมาชิกในกลุ่มได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ จากกรมปศุสัตว์ สามารถนำเทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพไปใช้ในกระบวนการผลิตทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ทั้งนี้ยังเป็นต้นแบบแปลงใหญ่โคเนื้อที่มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง ซึ่งนับเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการเกษตร และเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืน เพราะการรวมตัวกันจะเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด นอกจากนี้ยังนำมาซึ่งความร่วมมือกันของหมู่คณะในการหนุนช่วยซึ่งกันและกัน การพัฒนาระบบการทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผนการจัดการเอื้อประโยชน์ต่อการหาแหล่งเงินทุน และการสนับสนุนจากภายนอก

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของเกษตรกร รวมถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่ม เพื่อนำไปสู่แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งนี้มุ่งหวังที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพ และความยั่งยืนต่อไป

4.2. วัตถุประสงค์ของผลงาน

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่แปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
- 3) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
- 4) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

4.3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้ใช้รูปแบบงานวิจัยแบบผสม (Mix Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งขอบเขตการวิจัยประกอบด้วย

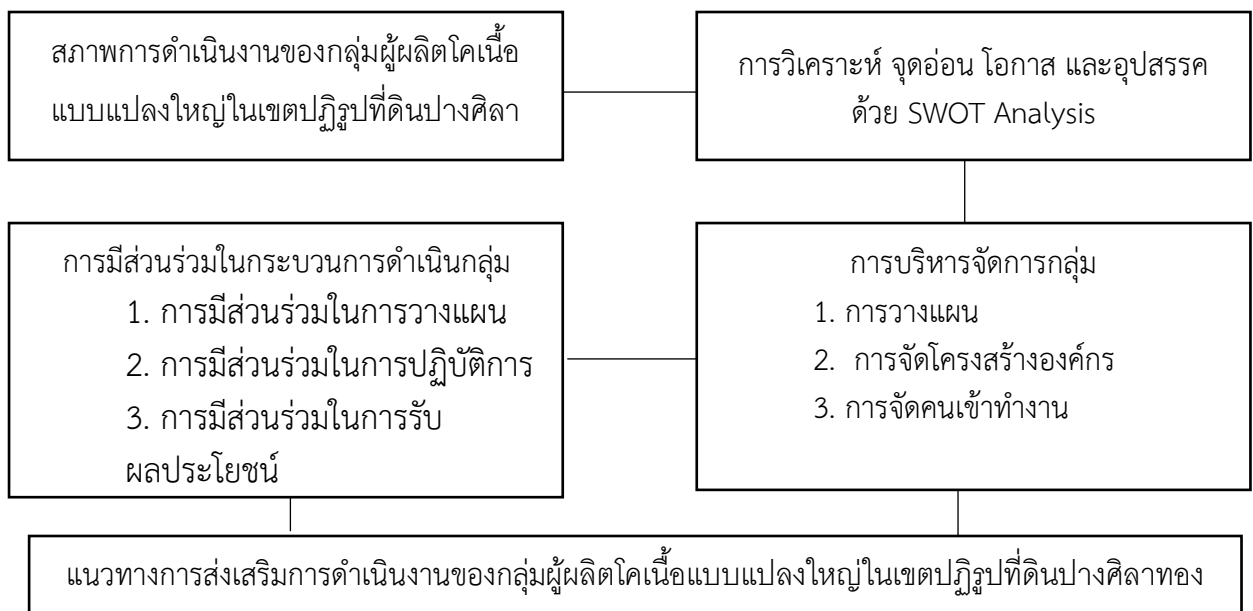
- 1) ขอบเขตด้านประชากร คือ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 34 คน ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรปี 2559 เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
- 2) ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย นโยบายและแนวทางการดำเนินการส่งเสริม การเกษตรแบบแปลงใหญ่ แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรการเกษตร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT และ

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

3) ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษานี้ คือ พื้นที่การเลี้ยงโคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

4.4. กรอบแนวคิดการศึกษา

การวิจัยนี้ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จึงนำข้อมูลมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

4.5. นิยามศัพท์

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการกลุ่ม หมายถึง การบริหารกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในพื้นที่ศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม
- 2) การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินของกลุ่ม การที่กลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆ คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
- 3) กลุ่มเกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมารวมกลุ่มกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารจัดการร่วมกันในการผลิตและการจัดจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับรวมทั้ง ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มมากขึ้น
- 4) แนวทางการส่งเสริม หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และเอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มแบบแปลงใหญ่

4.6 ระยะเวลาการดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2567 – มีนาคม 2568

4.7. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ : กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำมากรอบแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

- 1) นโยบายและแนวทางการดำเนินการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตร
- 3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การการเกษตร
- 4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 5) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT
- 6) ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
- 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.7.1. นโยบายและแนวทางการดำเนินการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

- 1) ความเป็นมาของนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

นโยบายการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตสินค้าการเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560)

นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ภายใต้แนวทางประชารัฐเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับภาคเกษตรกรรมของประเทศ ที่จะแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้มีความยั่งยืนโดยมีจุดเน้นที่สร้างการบริหารงานโดยการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน แทนที่จะเน้นการช่วยเหลือด้านตัวเงินเหมือนในอดีตที่ผ่านมา (ดิเรก ฤกษ์ห่วย, 2561)

- 2) หลักการและเป้าหมายของระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มีหลักการสำคัญ คือ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อร่วมกันผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่เหมาะสม มีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะเกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) โดยมีผู้จัดการพื้นที่ซึ่งอาจเป็นเกษตรกรผู้นำหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

เป้าหมายหลักของระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประกอบด้วย

1. ลดต้นทุนการผลิต
2. เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่
3. พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน
4. บริหารจัดการและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
5. บริหารจัดการการตลาด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

3) การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โคเนื้อ

การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โคเนื้อเป็นการนำแนวคิดการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มาประยุกต์ใช้กับการเลี้ยงโคเนื้อ โดยมีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อร่วมกันบริหารจัดการการผลิต การแปรรูปและการตลาด (กรมปศุสัตว์, 2561)

จุดเด่นของการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โคเนื้อ คือ การลดต้นทุนการผลิตโดยการรวมกันซื้อปัจจัยการผลิต เช่น อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิต และการร่วมกันวางแผนการผลิตและการตลาด ซึ่งช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองทางการตลาดมากขึ้น (สมนึก ลัมเจริญ, 2562)

4.7.2. แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตร

1) ความหมายและความสำคัญของการรวมกลุ่ม

การรวมกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (ประเวศ วะสี, 2558)

การรวมกลุ่มมีความสำคัญต่องานส่งเสริมการเกษตรเนื่องจากช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองทางการตลาด สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน (บัญชา สมบูรณ์สุข, 2557)

2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่ม

ความสำเร็จในการรวมกลุ่มของเกษตรกรขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น การมีผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็ง การมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน การมีกฎระเบียบข้อบังคับที่สมาชิกยอมรับ การมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน (สุวัฒน์ กุลสุวรรณ, 2559)

นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความผูกพันกับกลุ่ม (วิชัย เทียนน้อย, 2560)

3) รูปแบบการรวมกลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตร

รูปแบบการรวมกลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตรมีหลายรูปแบบ เช่น กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร โดยแต่ละรูปแบบมีวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561)

การรวมกลุ่มแบบแปลงใหญ่เป็นรูปแบบหนึ่งของการรวมกลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตรที่เน้นการบริหารจัดการร่วมกันในรูปแบบของพื้นที่ โดยมีการกำหนดขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมและมีผู้จัดการพื้นที่เป็นผู้บริหารจัดการ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560)

4.7.3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรการเกษตร

1) ความหมายและความสำคัญของการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2557)

การบริหารจัดการองค์กรการเกษตรมีความสำคัญเนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรการเกษตรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างเหมาะสม (สุเมธ แสงนิมนวล, 2558)

2) ทฤษฎีการบริหารจัดการองค์กร

ทฤษฎีการบริหารจัดการองค์กรที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีการบริหารจัดการตามหลัก POSDCORB ของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงานผล (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) (Gulick & Urwick, 1937 อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2558)

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีการบริหารจัดการตามหน้าที่ (Management Functions) ของ Henri Fayol ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) (Fayol, 1916 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2559)

3) การบริหารจัดการองค์กรการเกษตร

การบริหารจัดการองค์กรการเกษตรมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากองค์กรทั่วไป เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตรซึ่งมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนสูง เช่น ความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด และความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร (วิทยา ตันติเสวี, 2557)

การบริหารจัดการองค์กรการเกษตรที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น การวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การบริหารความเสี่ยง การจัดการด้านการเงิน และการตลาด และการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก (สมศักดิ์ อภิสิทธิ์วานิช, 2561)

4.7.4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1) ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2557)

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการพัฒนา เนื่องจากช่วยให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความผูกพันกับการพัฒนา ทำให้การพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (โกวิทย์ พวงงาม, 2559)

2) ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีลำดับขั้นการมีส่วนร่วม (Ladder of Participation) ของ Arnstein (1969) ซึ่งแบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 8 ระดับ ตั้งแต่การไม่มีส่วนร่วม (Non-participation) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในระดับที่ประชาชนมีอำนาจเต็ม (Citizen Control) (Arnstein, 1969 อ้างถึงใน ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2557)

นอกจากนี้ ยังมีทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen และ Uphoff (1980) ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Participation in Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Participation in Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation) (Cohen & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน สุธี ศรสวรรค์, 2558)

3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายใน ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายและกลไกของรัฐ การสนับสนุนจากภายนอก และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (ธนพร เวทย์ศิริยานันท์, 2560)

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมหรือโครงการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม เช่น ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และความยากง่ายของกิจกรรมหรือโครงการ (สิทธิพงศ์ สิทธิขจร, 2561)

4.7.5. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT

1) การวิเคราะห์ SWOT หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่าเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กรหรือโครงการต่าง ๆ โดยเครื่องมือดังกล่าวนี้ช่วยให้ผู้บริหาร กำหนดจุดแข็ง และจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน รวมถึงโอกาส และอุปสรรคจาก สภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งความหมายของ SWOT สรุปได้ดังนี้ (Armstrong, 1996)

1.1) จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths : S) หมายถึง ผลลัพธ์ที่ดีจากปัจจัยภายในองค์กร หรือเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งบริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการให้มากที่สุด

1.2) จุดอ่อนหรือจุดด้อย (Weaknesses : W) หมายถึง ผลลัพธ์ที่ไม่ดีจากปัจจัยภายในองค์กร หรือปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหา วิธีในการแก้ปัญหาหรือข้อบกพร่องเหล่านั้น

1.3) โอกาส (Opportunities : O) หมายถึง โอกาสที่เกิดจากปัจจัยภายนอกองค์กร เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็ง นั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน

1.4) อุปสรรค (Threats : T) หมายถึง อุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอกองค์กร เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้อง และพยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้จริง

2) กระบวนการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ (TOWS Matrix)

การวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมทริกซ์โดยใช้ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix เป็นตารางการวิเคราะห์ที่นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดออกมาเป็นกลยุทธ์

การกำหนดกลยุทธ์ คือ เทคนิคการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ หรือเทคนิคที่ เรียกว่า TOWS Matrix คือ กระบวนการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เรียกว่า การจับคู่ (Matching) เป็นการแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่องค์กรเผชิญ เมื่อนำมาจับคู่ให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนแล้วองค์กรควรเลือกใช้กลยุทธ์อย่างไรมาใช้ใน การวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ (อนิวัช แก้วจำนงค์, 2551) และการกำหนดกลยุทธ์ TOWS Matrix เป็นการวิเคราะห์โดยมองจากคนภายนอกเข้ามาหาเราเป็นการสำรวจถามความคิดเห็นจากคนอื่น ๆ

3) ขั้นตอนในการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เทคนิค TOWS Matrix นี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ละเอียดในทุกแง่มุม เพราะถ้าวิเคราะห์ไม่ละเอียด จะ

ส่งผลทำให้การกำหนดกลยุทธ์ที่ออกมาจะขาดความแหลมคม (อนิวัช แก้วจำนงค์, 2551) โดยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับอุปสรรค จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับอุปสรรค ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ ดังกล่าว ทำให้เกิดกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลยุทธ์ คือ

3.1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการจับคู่จุดแข็ง (S) กับโอกาส (O) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ SO มาพิจารณาร่วมกันเป็นการหาแนวทางการดำเนินงานขององค์กรโดยใช้จุดแข็งที่มีอยู่เพื่อสร้างความได้เปรียบจากโอกาสที่เอื้ออำนวย เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก

3.2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการจับคู่จุดแข็งภายใน (S) กับ อุปสรรค (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ ST มาพิจารณาร่วมกัน ทั้งนี้การใช้จุดแข็งขององค์กรเพื่อหาทางหลีกเลี่ยง หรือลดผลกระทบจากอุปสรรคหรือภัยคุกคามจากภายนอก ดังนั้นองค์กรอาจใช้จุดแข็งด้านเทคโนโลยีการเงิน การบริหารจัดการ หรือการตลาด เพื่อขจัดอุปสรรคจากคู่แข่ง

3.3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) ได้มาจากการจับคู่จุดอ่อน (W) กับโอกาส (O) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WO มาพิจารณาร่วมกัน ทั้งนี้เป็นการใช้ความพยายามเพื่อปรับปรุงจุดอ่อน ภายในองค์กรให้ดีขึ้นด้วยการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นจากภายนอก

3.4) กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการจับคู่จุดอ่อน (W) กับอุปสรรค (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WT มาพิจารณาร่วมกัน ทั้งนี้เป็นการป้องกันตัวขององค์กร โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อลดจุดอ่อนภายในให้เหลือน้อยที่สุด และเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากภายนอก เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรับ

4.7.6. ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ปี 2559 กลุ่มได้เข้าร่วมโครงการผลิตโคขุนรูปแบบแปลงใหญ่ ใช้ทำการสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง จำกัด หมู่ที่ 11 ตำบลหินดาต อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นที่ดำเนินการกลุ่มมีสมาชิก 237 ราย พื้นที่ดำเนินการ 685 ไร่ กระจายอยู่ในพื้นที่ ตำบลหินดาต อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ชนิดของสินค้าเป็นโคขุน และได้รับรางวัลแปลงใหญ่ดีเด่นระดับประเทศปี 2562 จากการประกวดผลงานแปลงใหญ่ของกรมปศุสัตว์ ได้มีการบริหารจัดการดังนี้

1) ด้านการผลิต กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนบ้านปางมะนาว กำหนดให้สมาชิกทุกคนผลัดเปลี่ยนกันเลี้ยงโคขุนรายละ 1 วัน ตลอดระยะเวลาที่เลี้ยงในแต่ละรุ่น และได้กำหนดระยะเวลาในการเลี้ยงโคขุนออกเป็น ปีละ 3 รุ่นๆ ละ 4 เดือน ได้แบ่งการจัดการเกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุน ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1) โคขุนที่เลี้ยงรวมกัน มีข้อปฏิบัติ ให้สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเลี้ยง รายละ 1 วัน มีหน้าที่จัดการดูแลทุกอย่าง เริ่มตั้งแต่การขนมูลโคออกจากคอก การให้อาหาร การผสมอาหาร

1.2) โคขุนที่สมาชิกในกลุ่มฯ เลี้ยงเพิ่ม ในบ้านของตนเอง นอกจากเลี้ยงร่วมกันในกลุ่มมีข้อปฏิบัติ ให้ทำการซื้อ-ขายผ่านคณะกรรมการกลุ่มฯ ทุกครั้ง ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกคึดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8

2) ด้านจัดหาปัจจัยการผลิต คณะกรรมการกลุ่มฯเป็นผู้ดำเนินการซื้อโคที่จะเข้าขุนที่ตลาดนัดรุ่นละ 40 ตัว พันธุ์โคที่ซื้อเป็นพันธุ์ลูกผสมบราห์มัน ระดับสายเลือด 80% ขึ้นไป หรือ พันธุ์ลูกผสมชาร์โรเลย์ อายุประมาณ 2 ปีครึ่ง น้ำหนักประมาณ 200 -230 กิโลกรัม โดยดูจากความสมบูรณ์พันธุ์ และโครงสร้างของโค

3) ด้านการตลาด การขายโคขุนของกลุ่มฯ ดำเนินการโดยคณะกรรมการฯ มีตลาดรับซื้อที่แน่นอน ได้แก่ สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลา สุรสิงห์ฟาร์ม อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง และบริษัท Max beef ในราคา 100-105 บาทต่อกิโลกรัม

4.7.7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว: กรณีศึกษาอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ การมีส่วนร่วมของเกษตรกร การบริหารจัดการกลุ่ม และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

สิริพร เกรียงไกร (2562) ได้ศึกษาเรื่อง "การประเมินผลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่" ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ประสบความสำเร็จในด้านการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ และการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน แต่ยังมีปัญหาในด้านการบริหารจัดการการตลาด

2) งานวิจัยเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของเกษตรกร

ชฎาภรณ์ พงศ์สิทธิคุณ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา" ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ภาวะผู้นำของประธานกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิก การบริหารจัดการกลุ่ม การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยเฉพาะปัจจัยด้านภาวะผู้นำของประธานกลุ่มและการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรมากที่สุด

วรรณดี สุทธินิรากร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง "กระบวนการรวมกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษในจังหวัดนครปฐม" ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการรวมกลุ่มของเกษตรกรเกิดจากปัญหาด้านการผลิตและการตลาด โดยมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่ม ได้แก่ การมีผู้นำที่เข้มแข็ง การมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน การมีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

สุนทร สุนันท์ชัย (2563) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การเข้าถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้ การมีตลาดรองรับที่แน่นอน และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

3) งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

ธีรพงษ์ เสาวภาคย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์" ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

นงลักษณ์ พินิจมนตรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น" ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกร การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

วิภาพร สาริแสง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการเรียนรู้ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดอุบลราชธานี" ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการมากที่สุด รองลงมา

คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

4) งานวิจัยเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ

ประสิทธิ์ ทองสรรค์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกรรายย่อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อคุณภาพที่เหมาะสมควรประกอบด้วย การรวมกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการเชื่อมโยงตลาด

สมจิตร พุงกบ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา" ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ รายได้ การได้รับการฝึกอบรม และการเข้าถึงแหล่งข้อมูล

วิทยา เสียเงิน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง "การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร" ผลการศึกษาพบว่า การผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 15,256 บาทต่อตัว ประกอบด้วย ต้นทุนค่าพันธุ์ ค่าอาหาร ค่าแรงงาน ค่ายาและวัคซีน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยมีผลตอบแทนเฉลี่ย 7,854 บาทต่อตัว และมีอัตราผลตอบแทนการลงทุนร้อยละ 51.48

4.7.8. บทสรุป

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ ทำให้ได้กรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ โดยพบว่านโยบายเกษตรแปลงใหญ่เป็นนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย ซึ่งมีเป้าหมายในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน และเพิ่มอำนาจการต่อรองทางการตลาดให้แก่เกษตรกร

การรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ โดยการรวมกลุ่มที่ประสบความสำเร็จต้องมีปัจจัยสนับสนุน เช่น การมีผู้นำที่เข้มแข็ง การมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน การบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

การบริหารจัดการองค์การการเกษตรที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้แก่กลุ่มเกษตรกร โดยการบริหารจัดการที่ดีต้องครอบคลุมทั้งการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตร โดยการมีส่วนร่วมควรครอบคลุมทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินสถานการณ์ของกลุ่มเกษตรกร โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จะช่วยให้กลุ่มเกษตรกรสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนากลุ่มต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ประสบความสำเร็จในด้านการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการพัฒนาคุณภาพผลผลิต แต่ยังคงมีความท้าทายในการบริหารจัดการการตลาด นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ภาวะผู้นำของประธานกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิก การบริหารจัดการกลุ่ม และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

4.8. ผลการดำเนินงาน

4.8.1 สรุปสาระสำคัญ และขั้นตอนการดำเนินการ

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาลังคิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปาลังคิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดมีดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ประชากรมี 2 ประเภท

1.1) เกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาลังคิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปาลังคิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 34 ราย ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรปี 2559 ซึ่งศึกษาทั้งหมด

1.2) ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแบบแปลงใหญ่ โดยสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกเฉพาะ ประธาน รองประธาน เลขานุการ ที่ปรึกษา และเหรัญญิกกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาลังคิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปาลังคิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือไว้ 2 รูปแบบ ดังนี้

2.1) แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะคำถามแบบปลายปิดและคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม ได้แก่ การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ โดยจะให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการ ติดตามและประเมินผล โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแต่ละด้าน โดยกำหนด ระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก

3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย

1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 SWOT ของกลุ่ม ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ โดยจะให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรคในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรคในระดับมาก
- 3 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรคในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรคในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรค ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ ลักษณะคำถามปลายเปิด

2.2) ประเด็นสนทนากลุ่ม สำหรับประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วยลักษณะคำถามปลายเปิดประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพแวดล้อมจากการดำเนินงาน (SWOT Analysis) ของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปวงศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ลักษณะคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ตำบลหินดาต อำเภอปวงศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการควบคุม ลักษณะคำถามปลายเปิด ดังนี้

- 1) การวางแผน เช่น การวางแผนสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ขั้นตอนการวางแผน ประสิทธิภาพของแผน เป็นต้น
 - 2) การจัดโครงสร้างองค์กร เช่น การแบ่งหน้าที่การทำงาน ขอบเขตความรับผิดชอบ โครงสร้างองค์กร สายบังคับบัญชา การกระจายหรือรวมอำนาจ เป็นต้น
 - 3) การจัดคนเข้าทำงาน เช่น ตำแหน่งของสมาชิก การพัฒนาและการอบรม
 - 4) การอำนวยการ เช่น ภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน
 - 5) การควบคุม เช่น กลไกการควบคุม กระบวนการควบคุม และประเภทการควบคุม เป็นต้น
- 3) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพ ดังนี้

3.1) การสร้างเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ คือ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SWOT และการบริหาร จัดการของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อ
- 2) ศึกษาประเด็นการสนทนา จากงานวิจัยของผู้ที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อ
- 3) จัดทำประเด็นการสนทนา ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ในการ วิจัย

3.2) การสร้างเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อ
- 2) ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากงานวิจัยของผู้ที่ทำงานวิจัย เกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อ
- 3) จัดทำแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ในการวิจัย
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างส่งอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหาและการ ใช้ ภาษา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมโดยทั่วไปของแบบสอบถาม

5) แก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้อง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งและนำไป ทดสอบหาความเชื่อถือ และนำมาปรับปรุงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

4) การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยจะได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

4.1) แบบสอบถาม ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ตรวจสอบโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-Test) กับตัวแทนกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้เลี้ยงโคเนื้อ อำเภอรพพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 20 ราย และหาความสอดคล้องภายในโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบ Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.70

4.2) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่มโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้เลี้ยงโคเนื้อ อำเภอรพพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 ท่าน และตัวแทนนักวิชาการของสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 จำนวน 2 ท่าน

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ โดยการใช้แบบสอบถามเกษตรกรจากกลุ่มประชากร จำนวน 34 ราย โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1) การเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานขอความร่วมมือจากผู้นำกลุ่ม เพื่อนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม
- 2) ชี้แจงรายละเอียดการวิจัย ให้กับเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
- 4) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล

5.2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ

1.1) ถามตามหัวข้อที่กำหนด (Close-Ended) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การวิจัย

1.2) ถามโดยใช้คำถาม ปลายเปิด (Open-Ended) ในกรณีที่ข้อคำถามที่เตรียมมาอาจไม่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นของตนในประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่

2) กระบวนการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 อธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งประเด็นคำถามโดยย่อ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจได้ตรงประเด็น

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสอบถามตามประเด็นที่กำหนด โดยผู้วิจัยจะกล่าวนำถึงความเชื่อมโยงในประเด็นคำถาม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์คำตอบให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 สรุปประเด็นข้อมูลที่ได้อีกกับกลุ่มตัวอย่างรับฟัง เพื่อให้มั่นใจว่าการตีความและความเข้าใจของผู้วิจัยมีความถูกต้อง และตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกลงรหัสข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ (Ranking) โดย แปลความหมายของคะแนนตามค่าเฉลี่ยซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยในการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายความว่า เห็นด้วยในการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายความว่า เห็นด้วยในการบริหารจัดการกลุ่มในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายความว่า เห็นด้วยในการบริหารจัดการกลุ่มในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่า เห็นด้วยในการบริหารจัดการกลุ่ม ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ (Ranking) โดยแปลความหมายของคะแนนตามค่าเฉลี่ย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายความว่า มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ของกลุ่มในระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายความว่า มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ของกลุ่มในระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายความว่า มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ของกลุ่มในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายความว่า มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ของกลุ่มในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่า มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ของกลุ่มในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ (Ranking) โดยแปลความหมายของคะแนนตามค่าเฉลี่ย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ต่อการรวมกลุ่มในระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ต่อการรวมกลุ่มในระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ต่อการรวมกลุ่มในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ต่อการรวมกลุ่มในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ต่อการรวมกลุ่มในระดับน้อยที่สุด

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบบันทึกการสนทนา เกี่ยวกับ SWOT

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ

2.1) นำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกในการสนทนา จากผู้ให้ข้อมูลมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

2.2) นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความ เพื่อง่ายต่อการแยกประเด็น

2.3) การวิเคราะห์และจัดแยกแต่ละประเด็นเนื้อหาข้อมูล ตามกลุ่มของข้อมูล ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.4) ข้อมูลที่ได้โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีหลักที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์

2.5) สรุปข้อมูลที่ได้และนำไปเปรียบเทียบที่ละประเด็น เพื่อสร้างแบบสอบถามต่อไป

3) การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

3.1) นำข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาเรียบเรียง ในรูปแบบของข้อความ เพื่อง่ายต่อการแยกประเด็น

3.2) การวิเคราะห์และจัดแยกแต่ละประเด็นเนื้อหาข้อมูล

3.3) ข้อมูลที่ได้ เพื่อจัดทำแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

4.8.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามในการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ตอนที่ 5 แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ได้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพหลักที่ทำรายได้มากที่สุด ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรายได้ของครัวเรือน โดยวิธีการแจกแจงความถี่ แสดงจำนวน และร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ตามรายละเอียดในตารางที่ 1 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

		n=34	
	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	22	64.7
	หญิง	12	35.3
2. อายุ (ปี)			
	31 – 40 ปี	8	23.5
	41 – 50 ปี	18	52.9
	51 – 60 ปี	5	14.7
	61 ปีขึ้นไป	3	8.8
ค่าต่ำสุด=34 ค่าสูงสุด=67 ค่าเฉลี่ย=46.53 S.D.=7.80			
3. สถานภาพ			
	โสด	5	14.7
	สมรส	27	79.4
	หม้าย	2	5.9
4. ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	32	94.1
	ปริญญาตรี	2	5.9
	สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
5. รายได้ของครัวเรือนต่อปี			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	22	64.7
	10,001 – 20,000 บาท	10	29.4
	20,001 – 30,000 บาท	0	0
	30,001 – 40,000 บาท	0	0
	40,000 บาท ขึ้นไป	2	5.9
ค่าต่ำสุด=2,000 ค่าสูงสุด= 60,000 ค่าเฉลี่ย=13,206 S.D.=12,715			
6. ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม			
	น้อยกว่า 1 ปี	6	17.6
	1-2 ปี	6	17.6
	2-3 ปี	5	14.7
	3 ปีขึ้นไป	17	50.0
รวม		34	100.00

จากข้อมูลในตารางที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ปางศิลาทอง สามารถสรุปได้ดังนี้:

การศึกษาค้นคว้านี้มีกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจำนวน 34 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 64.7 และเพศหญิง ร้อยละ 35.3 เกษตรกรมีช่วงอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 52.9 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 23.5 โดยมีอายุเฉลี่ย 46.53 ปี อายุต่ำสุด 34 ปี และอายุสูงสุด 67 ปี ด้าน สถานภาพ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 79.4 รองลงมาคือโสด ร้อยละ 14.7 และหม้าย ร้อยละ 5.9 ในด้านการศึกษา เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 94.1 มีเพียง ส่วนน้อยที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 5.9 และไม่มีผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ในด้านรายได้ ของครัวเรือนต่อปี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 64.7 รองลงมาคือมีรายได้ ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 29.4 และมีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 5.9 โดยมีรายได้ต่ำสุด 2,000 บาท รายได้สูงสุด 60,000 บาท และรายได้เฉลี่ย 13,206 บาท สำหรับระยะเวลาการเป็นสมาชิกของ กลุ่ม พบว่าครึ่งหนึ่งของเกษตรกร ร้อยละ 50.0 เป็นสมาชิกกลุ่มมาแล้ว 3 ปีขึ้นไป ในขณะที่เกษตรกรที่เป็น สมาชิกน้อยกว่า 1 ปี และ 1-2 ปี มีสัดส่วนเท่ากัน ร้อยละ 17.6 และเกษตรกรที่เป็นสมาชิก 2-3 ปี มีร้อยละ 14.7

โดยสรุป กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในวัยกลางคน มีสถานภาพสมรส การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้ครัวเรือนค่อนข้างต่ำ และส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกของกลุ่มมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและความผูกพันกับกลุ่ม

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนของการบริหารจัดการกลุ่มแบบแปลงใหญ่กลุ่มแปลงใหญ่โค เนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็นด้านการวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการควบคุม ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองต่อการบริหารจัดการภาพรวม

n=34				
การบริหารจัดการภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
การอำนวยการ	3.96	0.63	มาก	1
การจัดคนเข้าทำงาน	3.96	0.67	มาก	1
การวางแผน	3.94	0.72	มาก	2
การจัดโครงสร้างองค์กร	3.91	0.76	มาก	3
การควบคุม	3.90	0.72	มาก	4
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม	3.93	0.70	มาก	

จากการวิเคราะห์การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองใน ภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 โดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ด้าน ได้แก่ การอำนวยการและการจัดคนเข้าทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.96 รองลงมาคือ การวางแผน มีค่าเฉลี่ย 3.94 การจัดโครงสร้างองค์กร ค่าเฉลี่ย 3.91 และการควบคุม มีค่าเฉลี่ย 3.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการวางแผน

ด้านการวางแผน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 มีการวางแผนนโยบาย ของโครงการหรือ กิจกรรมที่สอดคล้องกับ ปัญหาการรวมกลุ่ม	9 (26.47)	16 (47.06)	9 (26.47)	- (-)	- (-)	4.00	0.74	มาก
2 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ วัตถุประสงค์ โดยระดม ความคิดจากสมาชิกใน กลุ่ม	7 (20.59)	14 (41.18)	13 (38.24)	- (-)	- (-)	3.82	0.76	มาก
3 มีกระบวนการติดตาม ผลและรายงานผลการ ดำเนินงานของกลุ่ม ระหว่างปี	10 (29.41)	11 (32.35)	10 (29.41)	3 (8.82)	- (-)	3.82	0.97	มาก
4 มีการมอบหมาย หน้าที่ความรับผิดชอบ ในการดำเนินการตาม แผนต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก ในกลุ่ม	6 (17.65)	16 (47.06)	11 (32.35)	1 (2.94)	- (-)	3.79	0.77	มาก
5 มีการสื่อสารให้กับ สมาชิกที่รับผิดชอบ ปฏิบัติตามแผน	8 (23.53)	16 (47.06)	8 (23.53)	2 (5.88)	- (-)	3.88	0.84	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.86	0.82	มาก

ด้านการวางแผนของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนนโยบายของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาการรวมกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ การสื่อสารให้กับสมาชิกที่รับผิดชอบปฏิบัติตามแผน มีค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.79

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการจัดการโครงสร้างองค์กร

n=34								
ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1 สมาชิกในกลุ่มสามารถร่วมตัดสินใจ หรือเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ	7 (20.59)	15 (44.12)	9 (26.47)	3 (8.82)	-	3.76	0.89	มาก
2 สมาชิกภายในกลุ่มแบ่งงานกันทำตามความชำนาญ	7 (20.59)	15 (44.12)	8 (23.53)	4 (11.76)	-	3.74	0.93	มาก
3 มีการจัดโครงสร้างองค์กรและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเอกสารที่เผยแพร่ให้สมาชิกได้รับทราบ	10 (29.41)	10 (29.41)	12 (35.29)	2 (5.88)	-	3.82	0.94	มาก
4 กลุ่มของท่านมีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับเป้าหมาย	10 (29.41)	17 (50.00)	6 (17.65)	1 (2.94)	-	4.06	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.85	0.88	มาก

ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กลุ่มมีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ การจัดโครงสร้างองค์กรและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเอกสารที่เผยแพร่ให้สมาชิกได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.82 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สมาชิกภายในกลุ่มแบ่งงานกันทำตามความชำนาญ มีค่าเฉลี่ย 3.74

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการจัดคนเข้าทำงาน

n=34								
ด้านการจัดคนเข้าทำงาน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1 มีสมาชิกที่มีทักษะความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยี	6 (17.65)	17 (50.00)	10 (29.41)	1 (2.94)	-	3.82	0.76	มาก
2 ประธานกลุ่มมอบหมายหน้าที่การทำงานให้แก่สมาชิกอย่างชัดเจน	6 (17.65)	18 (52.94)	8 (23.53)	2 (5.88)	-	3.82	0.80	มาก
3 มีการจัดบุคคลเหมาะสมกับตำแหน่งงาน	9 (26.47)	16 (47.06)	8 (23.53)	1 (2.94)	-	3.97	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.87	0.78	มาก

ด้านการจัดคนเข้าทำงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดบุคคลเหมาะสมกับตำแหน่งงาน มีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การมีสมาชิกที่มีทักษะความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยี และประธานกลุ่มมอบหมายหน้าที่การทำงานให้แก่สมาชิกอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.82

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการดำเนินการอำนวยการ

ด้านการอำนวยการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 มีแรงจูงใจในการทำงาน	7 (20.59)	20 (58.82)	7 (20.59)	-	-	4.00	0.65	มาก
2 ประธานกลุ่มสามารถควบคุมการบริหารงาน	10 (29.41)	15 (44.12)	9 (26.47)	-	-	4.03	0.76	มาก
3 ในการประชุมกลุ่มแต่ละครั้งจะเปิดโอกาสให้แก่สมาชิกในการแสดงความคิดเห็น	10 (29.41)	14 (41.18)	10 (29.41)	-	-	4.00	0.78	มาก
4 มีการนำข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น หรือข้อทักท้วงไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของกลุ่ม	8 (23.53)	16 (47.06)	9 (26.47)	1 (2.94)	-	3.91	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.99	0.75	มาก

ด้านการอำนวยการของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประธานกลุ่มสามารถควบคุมการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การมีแรงจูงใจในการทำงานและในการประชุมกลุ่มแต่ละครั้งจะเปิดโอกาสให้แก่สมาชิกในการแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การนำข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นหรือข้อทักท้วงไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.91

ตารางที่ 7 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองต่อการควบคุม

ด้านการควบคุม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 กลุ่มมีการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับเพื่อใช้ในการ ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	6 (17.65)	19 (55.88)	8 (23.53)	1 (2.94)	-	3.88	0.73	มาก
2 มีการประเมิน ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ตามระบบคุณธรรม	7 (20.59)	16 (47.06)	11 (32.35)	-	-	3.88	0.73	มาก
3 มีการให้ความสำคัญกับ การรายงาน และการติดตาม ผลการดำเนินงานอย่าง สม่ำเสมอ	6 (17.65)	19 (55.88)	8 (23.53)	1 (2.94)	-	3.88	0.73	มาก
4 ผู้บริหารกลุ่มมีการปฏิบัติ ตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีทั้ง ในด้านความซื่อสัตย์ และ จริยธรรมในการบริหารงาน	9 (26.47)	18 (52.94)	6 (17.65)	1 (2.94)	-	4.03	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.92	0.74	มาก

ด้านการควบคุมของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารกลุ่มมีการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ กลุ่มมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามระบบคุณธรรม และการให้ความสำคัญกับการรายงานและการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.88

ส่วนการสนทนากลุ่ม เรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม จำแนกได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน

เดิมที่เป็นกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนบ้านปางมะนาวได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทอง ต่อมาในปี 2559 ได้เข้าร่วมโครงการผลิตโคขุนรูปแบบแปลงใหญ่ ใช้ที่ทำการสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทอง จำกัด หมู่ที่ 11 ตำบลหินดาด อำเภอปาสีลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นที่ดำเนินการกลุ่ม โดยมีสมาชิก 34 ราย เข้าร่วมโครงการ มีพื้นที่ดำเนินการ 685 ไร่ กระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลหินดาด อำเภอ ปาสีลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ชนิดของสินค้าเป็น โคขุน มีการวางแผนในการจัดการผลผลิตที่เป็นรูปธรรม อย่างชัดเจนมีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม กฎระเบียบ กติกา ข้อตกลงของกลุ่ม ดังนี้

1.1. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม ดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิก
- 2) เพื่อขยายกลุ่มอาชีพให้มีศักยภาพมากขึ้น
- 3) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มและผู้ผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ ได้กู้ยืมต่อไป
- 4) เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิก

1.2. การบริหารจัดการ กลุ่มแปลงใหญ่โคขุนในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองที่มีผู้จัดการกลุ่มผลิตโคขุนรูปแบบแปลงใหญ่ ตำบลหินดาด อำเภอปวงศิลาทอง ประกอบด้วย

- 1) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ผู้จัดการ
- 2) นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ ผู้จัดการแปลงร่วม
- 3) ประธานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- 4) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลหินดาด เลขานุการแปลง
- 5) คณะกรรมการกลุ่ม เป็นสมาชิกในกลุ่ม ประธาน รองประธาน เภสัชกร กรรมการ และเลขานุการ

1.3. เป้าหมายในการพัฒนา

1.3.1. ลดต้นทุนการผลิต

1) ลดต้นทุนค่าอาหารโคขุน โดยใช้วัตถุดิบที่สามารถหาได้ง่ายในพื้นที่ และราคาถูก เช่น เปลือกมันล้างจากโรงงานผลิตแยมสำหรับแช่แข็ง โดยสหกรณ์ทำการซื้อในปริมาณมากและราคาถูก นำมาขายให้สมาชิกเพื่อใช้ในการผสมอาหารเลี้ยงโคขุน ทำให้มีต้นทุนถูกลง

2) ส่งเสริมให้มีการปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง แก่เกษตรกรสมาชิกที่เลี้ยงโคขุน รวมทั้งสมาชิกที่ไม่ได้เลี้ยงโคขุน และมีการรับซื้อคืนเพื่อขายต่อให้กับสมาชิกเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในราคาถูกช่วยลดต้นทุนค่าอาหารขึ้น

3) ส่งเสริมให้เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ฯ เลี้ยงโคเนื้อแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกโคเข้าขุน และรับซื้อในราคาที่ยุติธรรม เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่ง และค่าพันธุ์โคเข้าขุน ซึ่งปกติสหกรณ์ต้องไปซื้อในพื้นที่ภาคอีสาน ซึ่งมีต้นทุนค่าขนส่งและค่าพันธุ์ที่ค่อนข้างสูง นอกจากนี้การส่งเสริมให้เกษตรกรสมาชิกผลิตโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกยังทำให้ได้โคเข้าขุนที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการของเกษตรกรสมาชิก

4) รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์สัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์

1.3.2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต ยื่นขอรับรองฟาร์มมาตรฐานการผลิตโคเนื้อ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้าในการผลิตโคขุนของสหกรณ์

1.3.3. พัฒนาด้านการตลาด ประสานกับผู้ผลิตโคขุนปลายน้ำ ได้แก่ สุรสิงห์ฟาร์ม เพื่อส่งโคขุนกลางน้ำไปขายเพื่อขุนต่อ และประสานกับบริษัท Max beef ในการรับซื้อโคขุนจากสมาชิกในราคาที่เป็นธรรม

2. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร

การดำเนินการของกลุ่มมีความชัดเจนทางด้านการก่อตั้งโครงสร้างองค์กร โดยมีการ เลือกประธาน รองประธาน และคณะกรรมการ เพื่อเป็นคณะกรรมการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และมีผังโครงสร้างชัดเจน และมีการขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง มีการจัดประชุมประจำเดือนเพื่อออมเงินสัจจะ ปกษาหารือปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติของกลุ่ม รวมทั้งกำหนดการซื้อขาย โคในแต่ละรุ่น คณะกรรมการกลุ่มจะประชุมปีละ 3 ครั้ง เพื่อปรึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยง กำหนดการซื้อขาย และประชุมใหญ่ ปีละ 1 ครั้ง เดือนธันวาคม เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน เก็บเงินหุ้น แผนการดำเนินงานของกลุ่มในปีถัดไป สมาชิกในกลุ่ม ร่วมดำเนินการตามแผนการเลี้ยงโคขุน ได้แก่ การเลี้ยงโคขุน การผสมอาหาร การป้องกันโรค การตลาด แนวทางการบริหารจัดการกลุ่ม ตลอดจนการศึกษาดูงานกับส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเลี้ยงโค

3. การจัดคนเข้าทำงาน

คณะกรรมการกลุ่ม เป็นผู้ดำเนินการซื้อโคที่จะเข้าขุนตามตลาดนัดโคกระบือ เพื่อนำมาเลี้ยงในคอกรวม และกำหนดให้สมาชิกทุกคนผลัดเวรกันเลี้ยงโคขุน วันละ 1 คน ที่คอกรวมของกลุ่มตลอดระยะเวลาที่เลี้ยงในแต่ละรุ่น ระยะเวลาในการเลี้ยงโคขุนแบ่งออกเป็น ปีละ 3 รุ่น รุ่นละ 4 เดือน สำหรับโคขุนที่สมาชิกเลี้ยงเพิ่ม ในบ้านของตนเองให้ทำการซื้อ-ขายผ่านคณะกรรมการกลุ่ม ทุกครั้ง

4. การอำนวยการ

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำกลุ่ม คือ ประธานกลุ่มได้ดำเนินการอย่าง เป็นรูปธรรมจากการเป็นประธานในการประชุมสามัญประจำปี ปีละ 1 ครั้ง เดือนธันวาคม มีบทบาทในการบริหารองค์กร การวางแผนการผลิต ด้านการตลาด ด้านจัดหาปัจจัยการผลิต และการขับเคลื่อนการรวมกลุ่มให้เป็นรูปธรรม

5. การควบคุม

จากการประชุมสามัญกลุ่มสมาชิก มีวาระการรับรองร่างระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม ซึ่งประธานกลุ่มพร้อมด้วยคณะกรรมการกลุ่มได้ ดำเนินการยกร่างระเบียบเพื่อให้ที่ประชุมสามัญประจำปีของสมาชิกทุกคนได้รับทราบและรับรอง ร่างระเบียบดังกล่าว เป็นผลจากการเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มที่ต้องมีกฎ ระเบียบ และ ข้อบังคับให้สมาชิกได้ปฏิบัติตาม รวมทั้งเพื่อให้สะดวกต่อการควบคุมสมาชิกให้ดำเนินการภายใต้ กรอบระเบียบที่กำหนดขึ้นมาและสมาชิกทุกคนเห็นชอบ อันจะนำไปสู่ความชัดเจนในการบริหาร จัดการที่มีเครื่องมือในการควบคุม คือ ระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน

ปางศิลาทอง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนของการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล ดังนี้

ตารางที่ 8 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานภาพรวม

n=34				
กิจกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.75	0.81	มาก	1
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.63	0.67	มาก	2
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.60	0.81	มาก	3
การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล	3.56	0.83	มาก	4
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม	3.64	0.78	มาก	

จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองในภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.75 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 3.63 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 3.60 และการมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน

n=34

การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการเตรียมความพร้อม และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ	5 (14.71)	14 (41.18)	15 (44.12)			3.71	0.72	มาก
2 ท่านมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ แปลงใหญ่โคเนื้อ	3 (8.82)	14 (41.18)	15 (44.12)	2 (5.88)		3.53	0.75	มาก
3 ท่านมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา หรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการ จัดทำโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ	4 (11.76)	12 (35.29)	17 (50.00)	1 (2.94)		3.56	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.60	0.74	มาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.71 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการจัดทำโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.56 และน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.53

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

n=34

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผนในด้านการบริหารจัดการ โครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ	5 (14.71)	17 (50.00)	7 (20.59)	5 (14.71)		3.65	0.92	มาก
2 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผนในด้านกิจกรรมต่างๆ เช่น การกำหนดราคาโคเนื้อ เทคโนโลยี การเลี้ยงโคเนื้อ	3 (8.82)	14 (41.18)	14 (41.18)	3 (8.82)		3.50	0.79	มาก
3 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผนในด้านการประสานงานกับ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ	6 (17.65)	10 (29.41)	15 (44.12)	3 (8.82)		3.56	0.89	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.57	0.87	มาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.57 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการบริหารจัดการโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.65 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.56 และน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การกำหนดราคาโคเนื้อ เทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.50

ตารางที่ 11 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองต่อการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

n=34								
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1 ท่านได้รับประโยชน์จาก กิจกรรมในโครงการแปลงใหญ่ โคเนื้อ	7 (20.59)	16 (47.06)	8 (23.53)	3 (8.82)		3.79	0.88	มาก
2 ท่านได้รับประโยชน์ หรือ สิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิก ของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ	5 (14.71)	20 (58.82)	8 (23.53)	1 (2.94)		3.85	0.70	มาก
3 ท่านได้รับประโยชน์จากการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แปรรูป จากโคเนื้อในโครงการแปลง ใหญ่โคเนื้อ	8 (23.53)	10 (29.41)	14 (41.18)	2 (5.88)		3.71	0.91	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.78	0.83	มาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.78 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การได้รับประโยชน์หรือสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.85 รองลงมาคือ การได้รับประโยชน์จากกิจกรรมในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.79 และน้อยที่สุดคือ การได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากโคเนื้อในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.71

ตารางที่ 12 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองต่อการมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล

n=34								
การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ	5 (14.71)	11 (32.35)	15 (44.12)	3 (8.82)		3.53	0.86	มาก
2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแปลงใหญ่	4 (11.76)	12 (35.29)	13 (38.24)	5 (14.71)		3.44	0.89	มาก
3 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ	6 (17.65)	12 (35.29)	12 (35.29)	4 (11.76)		3.59	0.92	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.59	0.92	มาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผลของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59 เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.59 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.53 และน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแปลงใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.44

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จากการสนทนากับกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงปัจจัยด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค พบว่า

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจุดแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง

n=34								
จุดแข็ง	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	5 (14.71)	18 (52.94)	11 (32.35)			3.82	0.67	มาก
2 สมาชิกในกลุ่มเป็นคนในพื้นที่เกือบทั้งหมด ทำให้คุ้นเคย และติดต่อสื่อสารได้ง่าย	5 (14.71)	17 (50.00)	12 (35.29)			3.79	0.69	มาก
3 ประธานกลุ่มแปลงใหญ่มีความขยันอดทนต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ	8 (23.53)	13 (38.24)	12 (35.29)	1 (2.94)		3.82	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.81	0.73	มาก

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีจุดแข็งที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสองประเด็น คือ การมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และประธานกลุ่มแปลงใหญ่มีความขยันอดทนต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือ สมาชิกในกลุ่มเป็นคนในพื้นที่เกือบทั้งหมด ทำให้คุ้นเคยและติดต่อสื่อสารได้ง่าย มีค่าเฉลี่ย 3.79 ทั้งนี้ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจุดอ่อนของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง

n=34								
จุดอ่อน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1 ยังไม่มีการบริหารจัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาด และเพิ่มมูลค่าโคเนื้อได้		13 (38.24)	18 (52.94)	3 (8.82)		3.29	0.63	ปานกลาง
2 สมาชิกในกลุ่มบางรายยังไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม	1 (2.94)	7 (20.59)	17 (50.00)	8 (23.53)	1 (2.94)	2.97	0.83	ปานกลาง
3 กลุ่มมีการเกษตรกรรายย่อยทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิต ตามความต้องการของการตลาด เป็นต้น	1 (2.94)	14 (41.18)	14 (41.18)	4 (11.76)	1 (2.94)	3.29	0.84	ปานกลาง
4 สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย และมีอายุค่อนข้างมากทำให้ยากต่อการถ่ายทอดความรู้ และการบริหารจัดการ	2 (5.88)	10 (29.41)	16 (47.06)	5 (14.71)	1 (2.94)	3.21	0.88	ปานกลาง
5 สมาชิกบางส่วนยังมีปัญหาการเข้าถึงระบบข้อมูลสารสนเทศ	1 (2.94)	11 (32.35)	17 (50.00)	4 (11.76)	1 (2.94)	3.21	0.81	ปานกลาง
6 ในกลุ่มยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการส่งเสริมทางด้านการตลาด และบัญชี	4 (11.76)	13 (38.24)	13 (38.24)	3 (8.82)	1 (2.94)	3.47	0.93	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.24	0.82	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์จุดอ่อนของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า จุดอ่อนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ในกลุ่มยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการส่งเสริมทางด้านการตลาดและบัญชี มีค่าเฉลี่ย 3.47 ซึ่งอยู่

ในระดับมาก รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ยังไม่มีการบริหารจัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเพิ่มมูลค่าโคเนื้อได้ และกลุ่มมีการเกษตรกรรายย่อยทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตตามความต้องการของการตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.29 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางจุดอ่อนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันลำดับถัดมาคือ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยและมีอายุค่อนข้างมากทำให้ยากต่อการถ่ายทอดความรู้และการบริหารจัดการ และสมาชิกบางส่วนยังมีปัญหาการเข้าถึงระบบข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนจุดอ่อนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สมาชิกในกลุ่มบางรายยังไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.97

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโอกาสของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาลังศิลาทอง

โอกาส	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดเดียวกันในพื้นที่ใกล้เคียงกันในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่	4 (11.76)	17 (50.00)	11 (32.35)	2 (5.88)		3.68	0.77	มาก
2 มีหน่วยงานหลักดูแลในเรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่ชัดเจน คือ กรมปศุสัตว์ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	4 (11.76)	16 (47.06)	13 (38.24)		1 (2.94)	3.65	0.81	มาก
3 ความต้องการเนื้อโคของผู้บริโภคทั้งใน และต่างประเทศมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีช่องทางในการกระจายสินค้าที่ผลิตได้จากการส่งเสริม	4 (11.76)	18 (52.94)	8 (23.53)	3 (8.82)	1 (2.94)	3.62	0.92	มาก
นโยบายเกษตรแปลงใหญ่								
4 การพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงโคเนื้อ ช่วยให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้	3 (8.82)	18 (52.94)	10 (29.41)	2 (5.88)	1 (2.94)	3.59	0.86	มาก
5 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการผลิตได้อย่างรวดเร็ว	3 (8.82)	23 (67.65)	8 (23.53)			3.85	0.56	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.68	0.78	มาก

จากการวิเคราะห์โอกาสของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปangศิลาทอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โอกาสที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการผลิตได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 3.85 รองลงมาคือ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดเดียวกันในพื้นที่ใกล้เคียงกันในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.68 ลำดับถัดมาคือ มีหน่วยงานหลักดูแลในเรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่ชัดเจน คือ กรมปศุสัตว์ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.65 และความต้องการเนื้อโคของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีช่องทางในการกระจายสินค้าที่ผลิตได้จากการส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนโอกาสที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงโคเนื้อ ช่วยให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ มีค่าเฉลี่ย 3.59 ทั้งนี้ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอุปสรรคของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปangศิลาทอง

อุปสรรค	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 มีการดำเนินงานส่งเสริม นโยบายที่ซ้ำซ้อนกัน ระหว่างหน่วยงานของ ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกษตรกรไม่มีเวลา ประกอบอาชีพ	4 (11.76)	11 (32.35)	14 (41.18)	3 (8.82)	2 (5.88)	3.35	1.01	ปานกลาง
2 ปัญหาความผันผวนของ สภาพอากาศรวมถึง ปัญหาด้านการจัดการน้ำ ส่งผลกระทบต่อปลูก พืชอาหารสัตว์ ทำให้มีพืช อาหารสัตว์ไม่เพียงพอใน การเลี้ยงโคเนื้อ เป็นต้น	9 (26.47)	14 (41.18)	9 (26.47)	2 (5.88)		3.88	0.88	มาก
3 ความผันผวนทาง การเมืองส่งผลกระทบต่อความ ต่อเนื่องในการดำเนิน นโยบายเกษตรแปลงใหญ่ โดยตรง	6 (17.65)	11 (32.35)	16 (47.06)	1 (2.94)		3.65	0.81	มาก
ค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรม						3.63	0.90	มาก

จากการวิเคราะห์อุปสรรคของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปangศิลาทอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.63 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาความผันผวนของสภาพอากาศรวมถึงปัญหาด้านการจัดการน้ำ ส่งผลกระทบต่อปลูกพืชอาหารสัตว์ ทำให้มีพืชอาหารสัตว์ไม่เพียงพอในการเลี้ยงโคเนื้อ มีค่าเฉลี่ย 3.88 รองลงมาคือ ความผันผวนทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายเกษตรแปลงใหญ่โดยตรง มีค่าเฉลี่ย 3.65 ส่วนอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการดำเนินงานส่งเสริมนโยบายที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วน

เกี่ยวข้อง ทำให้เกษตรกรไม่มีเวลาประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.35 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์ SWOT ของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง

1. จุดแข็ง (Strengths)

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง พบประเด็นสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย กลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งช่วยให้เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะในการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการต่อยอดความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

1.2 ภาวะผู้นำของประธานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย ประธานกลุ่มแปลงใหญ่มีความขยัน อดทน และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ

1.3 ความเป็นชุมชนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่เดียวกัน ทำให้มีความคุ้นเคยกัน ติดต่อสื่อสารได้สะดวก ส่งผลให้การประสานงานและการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

จากการวิเคราะห์จุดอ่อนของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง พบประเด็นสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

2.1 ขาดความเชี่ยวชาญด้านการตลาดและบัญชี มีค่าเฉลี่ย กลุ่มยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการส่งเสริมด้านการตลาดและการจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและขยายตลาด

2.2 ขาดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย ยังไม่มีการบริหารจัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าโคเนื้อและตอบสนองความต้องการของตลาด ทำให้ขาดโอกาสในการสร้างรายได้เพิ่ม

2.3 การควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิต มีค่าเฉลี่ย กลุ่มประกอบด้วยเกษตรกรรายย่อยจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด

2.4 ข้อจำกัดของเกษตรกรรายย่อย มีค่าเฉลี่ย สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย และมีอายุค่อนข้างมาก ทำให้มีข้อจำกัดในการถ่ายทอดความรู้และการบริหารจัดการที่ทันสมัย

2.5 การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย สมาชิกบางส่วนยังมีปัญหาในการเข้าถึงระบบข้อมูลสารสนเทศ ทำให้ขาดโอกาสในการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ

2.6 การมีส่วนร่วมของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย สมาชิกบางรายยังไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยรวม

3. โอกาส (Opportunities)

จากการวิเคราะห์โอกาสของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง พบประเด็นสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

3.1 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ก้าวหน้าช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการผลิตได้อย่างรวดเร็ว

3.2 นโยบายส่งเสริมการรวมกลุ่ม รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดเดียวกันในพื้นที่ใกล้เคียงกันในรูปแบบของเกษตรกรแปลงใหญ่ ทำให้กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.3 หน่วยงานสนับสนุนที่ชัดเจน มีหน่วยงานหลักดูแลในเรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่ชัดเจน คือ กรมปศุสัตว์ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำให้มีแหล่งความรู้และการ

สนับสนุนที่เป็นระบบ

3.4 ความต้องการของตลาด ความต้องการเนื้อโคของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีช่องทางในการกระจายสินค้าที่ผลิตได้จากการส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่

3.5 การพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์ การพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงโคเนื้อช่วยให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

4. อุปสรรค (Threats)

จากการวิเคราะห์อุปสรรคของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง พบประเด็นสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

4.1 ปัญหาสภาพอากาศและการจัดการน้ำ ความผันผวนของสภาพอากาศและปัญหาด้านการจัดการน้ำส่งผลกระทบต่อปลูกพืชอาหารสัตว์ ทำให้มีพืชอาหารสัตว์ไม่เพียงพอในการเลี้ยงโคเนื้อซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเลี้ยงโคเนื้อ

4.2 ความไม่แน่นอนทางการเมือง ความผันผวนทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายเกษตรแปลงใหญ่โดยตรง ทำให้การวางแผนระยะยาวมีความไม่แน่นอน

4.3 การดำเนินนโยบายที่ซ้ำซ้อน มีการดำเนินงานส่งเสริมนโยบายที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกษตรกรไม่มีเวลาประกอบอาชีพอย่างเต็มที่

ตารางที่ 17 กลยุทธ์ TOWS Matrix ของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง

	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	S1: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม	W1: ขาดความเชี่ยวชาญด้านการตลาดและบัญชี
	S2: ภาวะผู้นำของประธานกลุ่ม	W2: ขาดการแปรรูปผลิตภัณฑ์
	S3: ความเป็นชุมชนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	W3: การควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิต
		W4: ข้อจำกัดของเกษตรกรรายย่อย
		W5: การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ
		W6: การมีส่วนร่วมของสมาชิก
โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
O1: ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร	SO1: พัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิต (S1+O5)	WO1: พัฒนาศักยภาพด้านการตลาดและบัญชีโดยใช้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (W1+O3)
O2: นโยบายส่งเสริมการรวมกลุ่ม	SO2: เสริมสร้างศักยภาพผู้นำด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี (S2+O1)	WO2: พัฒนาลิขสิทธิ์แปรรูปเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด (W2+O4)
O3: หน่วยงานสนับสนุนที่ชัดเจน	SO3: สร้างเครือข่ายการตลาดโดยใช้ความสัมพันธ์ในพื้นที่ (S3+O4)	WO3: พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับสมาชิกกลุ่ม (W5+O1)
O4: ความต้องการของตลาด		
O5: การพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์		

ตารางที่ 17 กลยุทธ์ TOWS Matrix ของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง (ต่อ)

	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
อุปสรรค (Threats)	กลยุทธ์เชิงรับ (ST)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT)
T1: ปัญหาสภาพอากาศและการจัดการน้ำ	ST1: ร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการน้ำและการปลูกพืชอาหารสัตว์	WT1: พัฒนาระบบการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศ (W3+T1)
T2: ความไม่แน่นอนทางการเมือง	(S1+T1)	WT2: สร้างความเข้มแข็งด้านการตลาดและบัญชีเพื่อลดผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมือง (W1+T2)
T3: การดำเนินนโยบายที่ซ้ำซ้อน	ST2: สร้างความมั่นคงในการดำเนินงานโดยการวางแผนระยะยาว (S2+T2)	WT3: สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางแผนกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ (W6+T3)
	ST3: ลดความซ้ำซ้อนโดยการประสานงานภายในพื้นที่ (S3+T3)	

จากตารางที่ 17 ผู้วิจัยนำข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จัดทำการวิเคราะห์ TOWS Matrix นี้จะช่วยให้กลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทองสามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้จุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งแก้ไขจุดอ่อนและรับมือกับอุปสรรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จและยั่งยืนต่อไป

1. กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - ใช้จุดแข็งเพื่อผนวกโอกาส
 - 1.1. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 - 1.2. พัฒนาระบบการสื่อสารออนไลน์ภายในกลุ่ม เช่น กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊กเพจ
 - 1.3. สร้างแบรนด์โคเนื้อท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์และขยายตลาดโดยใช้ความสัมพันธ์ในพื้นที่
2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - ใช้โอกาสเพื่อแก้ไขจุดอ่อน
 - 2.1. ขอรับการฝึกอบรมด้านการตลาดและบัญชีจากหน่วยงานภาครัฐ
 - 2.2. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโคเนื้อที่มีมูลค่าเพิ่ม
 - 2.3. จัดอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับสมาชิก โดยเฉพาะผู้สูงอายุ
3. กลยุทธ์เชิงรับ (ST) - ใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค
 - 3.1. จัดทำแผนการจัดการน้ำและปลูกพืชอาหารสัตว์ร่วมกัน
 - 3.2. วางแผนการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่นและรองรับความไม่แน่นอนทางการเมือง
 - 3.3. ตั้งคณะทำงานประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อลดความซ้ำซ้อน
4. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) - ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค
 - 4.1. พัฒนาระบบการคาดการณ์สภาพอากาศและวางแผนการผลิตล่วงหน้า
 - 4.2. จัดทำแผนธุรกิจที่พึ่งพานโยบายรัฐน้อยที่สุด
 - 4.3. เปิดเวทีให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

ตอนที่ 5 แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง

จากการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix นี้แสดงแนวทางการพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันด้วย SWOT Analysis แล้วแยกเป็น 5 แนวทางหลักในการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาด้านการผลิตโคเนื้อ การพัฒนาด้านการแปรรูปและการตลาด การพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม แต่ละแนวทางมีกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรมที่ควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทั้งหมดนี้ต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา กำหนดแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมได้ดังนี้

1. การพัฒนาการผลิตโคเนื้อ

การพัฒนาการผลิตโคเนื้อเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยควรดำเนินการดังนี้

1.1 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงโคเนื้อแบบครบวงจร ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อทั้งระบบ ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ การผสมพันธุ์ การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านอาหาร การป้องกันโรค และการปรับปรุงพันธุ์ โดยอาจขอความร่วมมือจากกรมปศุสัตว์หรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่

1.2 พัฒนาระบบการจัดการฟาร์มที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการจัดการฟาร์มที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิอากาศในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศिलाทอง โดยเฉพาะการรับมือกับปัญหาความผันผวนของสภาพอากาศและการจัดการน้ำ เช่น การออกแบบโรงเรือนที่ระบายอากาศได้ดี การจัดระบบน้ำสำรอง หรือการปลูกพืชอาหารสัตว์ที่ทนแล้ง

1.3 สร้างระบบการบริหารจัดการอาหารโคเนื้อแบบครบวงจร เนื่องจากอาหารเป็นต้นทุนหลักในการเลี้ยงโคเนื้อ ควรส่งเสริมให้กลุ่มมีการบริหารจัดการอาหารแบบครบวงจร เช่น การจัดตั้งธนาคารอาหารสัตว์ของกลุ่ม การผลิตอาหารข้นร่วมกัน การปลูกพืชอาหารสัตว์แบบหมุนเวียน และการถนอมพืชอาหารสัตว์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำหญ้าหมัก

2. การพัฒนาการแปรรูปและการตลาด

การพัฒนาการแปรรูปและการตลาดจะช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับสมาชิกกลุ่ม

2.1 พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโคเนื้อที่มีมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโคเนื้อที่หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่ม เช่น เนื้อโคแปรรูปพร้อมปรุง เนื้อโคตากแห้ง ลูกชิ้นเนื้อโค หรือผลิตภัณฑ์จากหนังโค โดยอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิต รวมถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2.2 สร้างแบรนด์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ พัฒนาแบรนด์ผลิตภัณฑ์โคเนื้อของกลุ่มที่มีเอกลักษณ์และสะท้อนถึงคุณภาพและความเป็นท้องถิ่น พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานการผลิตให้ได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เช่น GAP, GMP หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

2.3 พัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ส่งเสริมให้กลุ่มมีการพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ทั้งตลาดท้องถิ่น ตลาดออนไลน์ และการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร หรือซูเปอร์มาร์เก็ต โดยอาจมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อสร้างความมั่นคงด้านการตลาด

3. การพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่นและยั่งยืน

3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการกลุ่มที่โปร่งใสและมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการกลุ่มที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม โดยอาจมีการจัดทำระเบียบข้อบังคับกลุ่มที่ชัดเจน การจัดประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ และการรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบอย่างต่อเนื่อง

3.2 พัฒนาศักยภาพผู้นำและสมาชิกกลุ่ม จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำและสมาชิกกลุ่มในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการ การตลาด การบัญชี และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน รวมถึงการสร้างผู้นำรุ่นใหม่เพื่อสืบทอดการดำเนินงานของกลุ่ม

3.3 พัฒนาระบบข้อมูลและการสื่อสารภายในกลุ่ม พัฒนาระบบข้อมูลและการสื่อสารภายในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกและโคเนื้อ การใช้แอปพลิเคชันในการสื่อสารและการจัดการความรู้ หรือการจัดทำกลุ่มไลน์หรือเฟซบุ๊กเพจสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร ความรู้ และตลาด ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

4.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ส่งเสริมให้กลุ่มมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมปศุสัตว์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ การตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์

4.2 สร้างเครือข่ายกับกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ ทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทรัพยากร รวมถึงการร่วมมือกันในการผลิตและการตลาด เช่น การรวมกลุ่มกันเพื่อต่อรองราคาวัตถุดิบหรือการส่งออกผลิตภัณฑ์

4.3 พัฒนาระบบสนับสนุนจากภาครัฐที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเฉพาะการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการสนับสนุนกลุ่ม

5. การพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

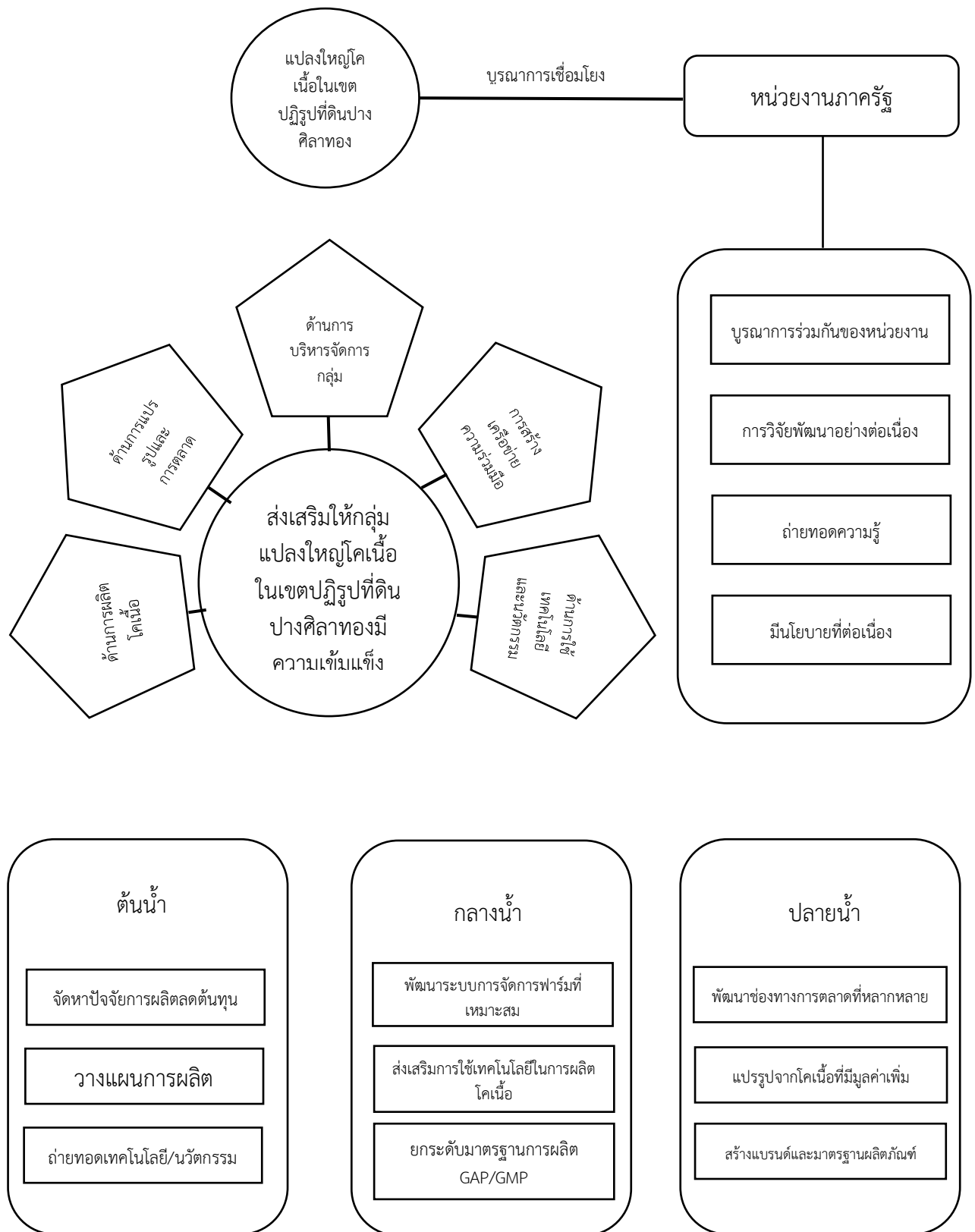
การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการบริหารจัดการ รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

5.1 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิตโคเนื้อ สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตโคเนื้อ เช่น เทคโนโลยีการผสมเทียม เทคโนโลยีการจัดการฟาร์ม หรือเทคโนโลยีการผลิตอาหารสัตว์ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

5.2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้กลุ่มมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกและโคเนื้อ การใช้แอปพลิเคชันในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน หรือการใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

5.3 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม สนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโคเนื้อและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยอาจร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานวิจัยในพื้นที่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความได้เปรียบในการแข่งขัน

การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้กลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทองมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง

4.8.3 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในวัยกลางคน (41-50 ปี) มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี และมีรายได้ครัวเรือนค่อนข้างต่ำ (ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี) ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรไทยในชนบท ที่ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่สูงและมีรายได้ต่ำ ข้อมูลนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนา กลุ่ม โดยเฉพาะการเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก และการพัฒนาความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับระดับการศึกษาของสมาชิก นอกจากนี้ การที่ครึ่งหนึ่งของสมาชิกเป็นสมาชิกกลุ่มมาแล้ว 3 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและความผูกพันกับกลุ่ม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ยังมีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกใหม่ (น้อยกว่า 1 ปี และ 1-2 ปี) ในสัดส่วนที่ไม่น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเติบโตของกลุ่มและการยอมรับจากเกษตรกรในพื้นที่

2) การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ด้าน ได้แก่ การอำนวยความสะดวกและการจัดคนเข้าทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.96) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี โดยเฉพาะในด้านการอำนวยความสะดวกที่ประธานกลุ่มสามารถควบคุมการบริหารงานได้ดี และมีการเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในการประชุม รวมถึงการจัดคนเข้าทำงานที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.90) แม้จะอยู่ในระดับมากก็ตาม ซึ่งอาจเป็นเพราะการควบคุมเป็นกระบวนการที่ต้องมีระบบและกลไกที่ชัดเจน รวมถึงต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นความท้าทายสำหรับกลุ่มเกษตรกรที่อาจมีข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะในการบริหารจัดการ

3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ทั้งในด้านสิทธิพิเศษต่างๆ และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกยังคงอยู่กับกลุ่มและให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ อย่างไรก็ตาม ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.56) ซึ่งอาจเป็นเพราะการติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ซึ่งสมาชิกอาจมีข้อจำกัดในด้านนี้ รวมถึงอาจมองว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการหรือผู้บริหารกลุ่มมากกว่าสมาชิกทั่วไป

4) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ผลการวิเคราะห์ SWOT พบว่า จุดแข็งที่สำคัญของกลุ่มคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และประธานกลุ่มแปลงใหญ่มีความยืดหยุ่นตอบสนองกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.82 เท่ากัน) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการมีผู้นำที่เข้มแข็งและการมีวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนจุดอ่อนที่สำคัญคือ ในกลุ่มยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการส่งเสริมทางด้านการตลาดและบัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.47) ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข เนื่องจากการตลาดและการบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างรายได้และความยั่งยืนให้กับกลุ่ม โอกาสที่สำคัญคือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการผลิตได้อย่างรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย 3.85) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่กลุ่มควรใช้

ประโยชน์เพื่อพัฒนากลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อุปสรรคที่สำคัญคือ ปัญหาความผันผวนของสภาพอากาศ รวมไปถึงปัญหาด้านการจัดการน้ำ ส่งผลกระทบต่อการปลูกพืชอาหารสัตว์ ทำให้มีพืชอาหารสัตว์ไม่เพียงพอในการเลี้ยงโคเนื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.88) ซึ่งเป็นประเด็นที่กลุ่มควรหาแนวทางรับมือ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตโคเนื้อ

5) แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศิลาทอง

จากการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix ได้กำหนดแนวทางส่งเสริมการดำเนินงาน 5 แนวทางหลัก ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งแนวทางเหล่านี้มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่ม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ทั้งนี้ การนำแนวทางเหล่านี้ไปปฏิบัติจริงจะต้องคำนึงถึงบริบทและข้อจำกัดของกลุ่ม โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรและความรู้ความสามารถของสมาชิก รวมถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานตามแนวทางเหล่านี้

5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

5.1 ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

5.1.1. ได้รับข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปงศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ที่เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ครบถ้วนทั้ง 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรทั้งหมด ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสามารถสะท้อนสภาพความเป็นจริงของกลุ่มได้อย่างครบถ้วน

5.1.2. ได้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับคณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ ที่ปรึกษา และற்றுญิกกลุ่ม ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม

5.1.3. ได้ข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศิลาทอง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนากลุ่มต่อไป

5.1.4. ได้แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศิลาทอง จำนวน 5 แนวทางหลัก ได้แก่ การพัฒนาด้านการผลิตโคเนื้อ การพัฒนาด้านการแปรรูปและการตลาด การพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

5.2 ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

5.2.1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้เข้าใจถึงสภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศิลาทอง ซึ่งพบว่ามีบริหารจัดการอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะในด้านการอำนวยความสะดวกและการจัดคนเข้าทำงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกลุ่ม

5.2.2. ทำให้เข้าใจถึงระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่ม ทำให้มีแรงจูงใจในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม

5.2.3. ได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศิลาทอง ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยการเสริมจุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน ใช้ประโยชน์จากโอกาส และหาแนวทางรับมือกับอุปสรรค

5.2.4. ได้แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทอง ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1. ด้านนโยบาย: ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การส่งเสริมมีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของเกษตรกรมากขึ้น

6.2. ด้านวิชาการ: ผลการวิจัยเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพืชหรือสัตว์ชนิดอื่น ๆ ต่อไป

6.3. ด้านการพัฒนา: ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อในพื้นที่อื่น ๆ ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเฉพาะแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

6.4. ผลกระทบต่อเกษตรกร: เกษตรกรในกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองได้รับทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่ม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้งได้แนวทางการพัฒนาการผลิตโคเนื้อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

6.5. ผลกระทบต่อชุมชน: การพัฒนาเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อให้มีความเข้มแข็งจะส่งผลดีต่อชุมชนในภาพรวม เนื่องจากการสร้างรายได้และความมั่นคงทางอาชีพให้กับคนในชุมชน ลดปัญหาการย้ายถิ่นไปทำงานนอกพื้นที่ และช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเลี้ยงโคเนื้อให้คงอยู่สืบไป

7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

7.1. ความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง: เกษตรกรในกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อมีความหลากหลายทั้งในด้านอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ และรายได้ ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลมีความซับซ้อน ต้องใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย

7.2. ความซับซ้อนของประเด็นที่ศึกษา: การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อน เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา ทำให้ต้องใช้กรอบแนวคิดที่ครอบคลุมและวิธีการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเชื่อถือได้

7.3. การเข้าถึงพื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง: สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อเขตปฏิรูปที่ดินปาสีลาทองมีอาชีพหลากหลายมีเวลาว่างในการประชุม การสัมภาษณ์ ทำให้การเก็บข้อมูลจากเกษตรกรมีความยุ่งยาก ต้องมีการวางแผน และประสานงานกับผู้นำกลุ่มและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

7.4. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสาน: การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ซึ่งต้องวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำให้มีความซับซ้อนในการวิเคราะห์และการบูรณาการข้อมูลจากทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน

7.5. การสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริม: การสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อมีความซับซ้อน เนื่องจากต้องนำผลการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix มาบูรณาการกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

8 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

8.1. ข้อจำกัดด้านเวลาของเกษตรกร: เกษตรกรส่วนใหญ่มีภารกิจในการประกอบอาชีพและการดูแลครอบครัว ทำให้มีเวลาจำกัดในการให้ข้อมูล ผู้วิจัยต้องปรับแผนการเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับเวลาว่างของเกษตรกร และต้องใช้เวลาในการนัดหมายและรอคอย

8.2. ข้อจำกัดด้านการสื่อสาร: เกษตรกรบางรายมีข้อจำกัดในการสื่อสารและการทำความเข้าใจคำถามในแบบสอบถาม โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการวิเคราะห์ SWOT ทำให้ผู้วิจัยต้องอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งใช้เวลามากขึ้น

8.3. การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์: ในระหว่างการดำเนินการวิจัย มีการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ ทำให้ข้อมูลที่ได้รับอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

8.4. ความเชื่อถือของข้อมูล: การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มอาจมีข้อจำกัดในด้านความเชื่อถือได้ของข้อมูล เนื่องจากเกษตรกรอาจไม่เปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงหรือมีอคติในการให้ข้อมูล ผู้วิจัยต้องใช้เทคนิคในการสร้างความไว้วางใจและการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้หลายวิธีร่วมกัน

8.6. ข้อจำกัดด้านทรัพยากร: การวิจัยมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณ เวลา และบุคลากร ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างครอบคลุมในทุกประเด็น หรือไม่สามารถติดตามผลในระยะยาวได้ ซึ่งอาจมีผลต่อความสมบูรณ์ของผลการวิจัย

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ได้รับการแก้ไขโดยการวางแผนงานอย่างรัดกุม การประสานงานกับผู้นำกลุ่มและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ การใช้วิธีการวิจัยที่หลากหลาย และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทำให้การวิจัยสามารถดำเนินการได้จนสำเร็จลุล่วง และได้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

9. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ : กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเกษตรกรสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานโครงการส่งเสริมแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์หรือโครงการที่มีลักษณะคล้ายกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

9.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

9.1.1. ด้านการพัฒนาบุคลากร

1. ควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะด้านการตลาดและการบัญชีให้กับสมาชิกกลุ่ม โดยอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่
2. ควรมีการพัฒนาศักยภาพผู้นำกลุ่มและสร้างผู้นำรุ่นใหม่เพื่อสืบทอดการดำเนินงานของกลุ่ม โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อสร้างความต่อเนื่องและความยั่งยืนให้กับกลุ่ม

9.1.2. ด้านการผลิตและการตลาด

1. ควรมีการพัฒนากระบวนการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยการขอรับการรับรองมาตรฐานฟาร์มจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

2. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโคเนื้อที่มีมูลค่าเพิ่ม และสร้างแบรนด์ที่มีเอกลักษณ์ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดและสร้างรายได้เพิ่มให้กับสมาชิก

3. ควรมีการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการหรือตลาดปลายทางอย่างเป็นระบบ

9.1.3. ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

1. ควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกลุ่มที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม

2. ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกและโคเนื้อที่เป็นระบบ เพื่อใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ

3. ควรมีการพัฒนากระบวนการสื่อสารภายในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่เหมาะสม

9.1.4. ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

1. ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ การตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2. ควรมีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มเกษตรกรอื่นๆ ทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทรัพยากร

3. ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเฉพาะการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

9.1.5. ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

1. ควรมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตโคเนื้อ เช่น เทคโนโลยีการผสมเทียม เทคโนโลยีการจัดการฟาร์ม หรือเทคโนโลยีการผลิตอาหารสัตว์

2. ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม เช่น การจัดทำฐานข้อมูล การติดตามและประเมินผล หรือการตลาดออนไลน์

3. ควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโคเนื้อและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานวิจัยในพื้นที่

9.1.6. ด้านการจัดการความเสี่ยงและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

1. ควรมีการวางแผนการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพอากาศและการจัดการน้ำ เช่น การจัดทำแหล่งน้ำสำรอง การปลูกพืชอาหารสัตว์ที่ทนแล้ง หรือการจัดทำธนาคารอาหารสัตว์

2. ควรมีการวางแผนธุรกิจที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของนโยบายและสภาพแวดล้อมได้

3. ควรมีการติดตามข้อมูลข่าวสารและแนวโน้มของตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

9.2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปางศิลาทอง

9.2.2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโคเนื้อที่มีมูลค่าเพิ่ม และเป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม

9.2.3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตโคเนื้อ และการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

9.2.4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

9.2.5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โคเนื้อ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพ

9.2.6. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาในการเลี้ยงโคเนื้อจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อรักษาองค์ความรู้และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่สนใจอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ

9.2.7. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการตลาดออนไลน์สำหรับผลิตภัณฑ์จากโคเนื้อของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อขยายช่องทางการตลาดและเพิ่มรายได้

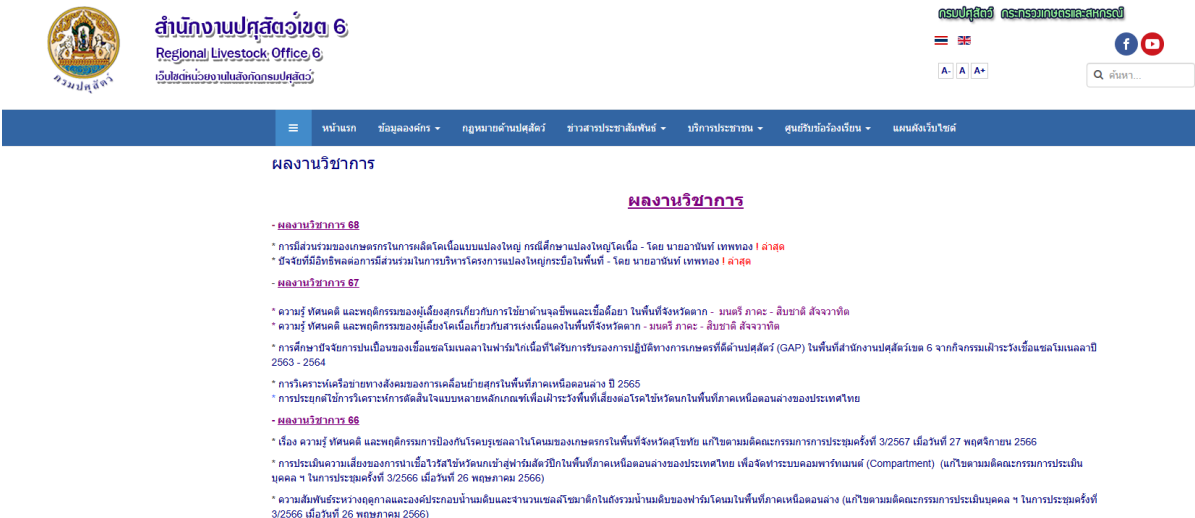
9.2.8. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มมีความยั่งยืน

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยให้กลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศिलाทองมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ต่อไป

10. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ผลงานเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่: กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปงศिलाทอง ตำบลหินดาด อำเภอปงศिलाทอง จังหวัดกำแพงเพชร” ได้เผยแพร่ในบทความ/งานวิชาการออนไลน์ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 โดยสืบค้นได้จากลิงค์

<https://region6.dld.go.th/webnew/index.php/th/news-menu-2/royal-menu/84-2017-12-07-03-18-16/1703-2018-01-05-04-43-11>

The screenshot shows the official website of the Regional Livestock Office 6 (สำนักงานปศุสัตว์เขต 6). The header includes the office's logo, name in Thai and English, and social media links. A navigation bar at the top lists various services. The main content area is titled 'ผลงานวิชาการ' (Academic Works) and features a list of publications. The first item, 'ผลงานวิชาการ 68', is a report on the role of farmers in the development of beef cattle production in a specific area, dated 2017-12-07. The text of the report is partially visible, mentioning the importance of farmer participation in the development of beef cattle production in the area.

ภาพที่ 3 แสดงหน้าเว็บไซต์ที่เผยแพร่ผลงาน

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์. (2561). คู่มือการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (โคเนื้อ).
กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2560). คู่มือการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่.
กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- โกวิท พวงงาม. (2559). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชฎาภรณ์ พงศ์สิทธิคุณ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา.
วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 4(1), 121-135.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2561). การพัฒนาการเกษตรยั่งยืน: กระบวนทัศน์และยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2557). การจัดการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนพร เวทย์ศิริยานันท์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 8(2), 136-145.
- ธีรพงษ์ เสาวภาคย์. (2559). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์.
วารสารเกษตรพระจอมเกล้า, 34(1), 78-87.
- นงลักษณ์ พินิจมนตรี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการส่งเสริม
การเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. วารสารแก่นเกษตร, 46(4), 739-748.
- นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบส่งเสริม
การเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว: กรณีศึกษาอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 9(2), 184-197.
- บัญชา สมบูรณ์สุข. (2557). หลักการส่งเสริมการเกษตร. สงขลา: คณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประเวศ วะสี. (2558). ประชาคมตำบล: ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรม และสุขภาพ.
กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประสิทธิ์ ทองสรรค์. (2558). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกร
รายย่อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสัตวศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2(1), 63-72.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2557). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วรรณดี สุทธิธารกร. (2561). กระบวนการรวมกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้ปลูก
ผักปลอดสารพิษในจังหวัดนครปฐม. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 6(2), 245-258.
- วิทยา ตันติเสวี. (2557). การบริหารจัดการองค์การเกษตร. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิทยา เสียเงิน. (2563). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรใน
จังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร, 5(1), 15-24.
- วิภาพร สารีแสง. (2562). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการเรียนรู้ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 6(2), 85-98.
- วิชัย เทียนน้อย. (2560). การส่งเสริมการเกษตรแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2559). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สมคิด บางโม. (2558). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สมจิตร พุ่มกบ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารสัตวศาสตร์แห่งประเทศไทย, 4(2), 43-54.
- สมนึก ลัมเจริญ. (2562). การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแบบแปลงใหญ่. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สมศักดิ์ อภิสิทธิ์วานิช. (2561). การจัดการฟาร์มปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560). คู่มือการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). รูปแบบการรวมกลุ่มเกษตรกรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สิทธิพงศ์ สิทธิจักร. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 37(6), 196-207.
- สิริพร เกรียงไกร. (2562). การประเมินผลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่, 11(6), 487-499.
- สุเมธ แสงนิมนวล. (2558). การบริหารจัดการองค์กรในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สุนทร สุนันท์ชัย. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร, 51(1), 83-92.
- สุธี ศรสวรรค์. (2558). การพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวัฒน์ กุลสุวรรณ. (2559). การรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนิวัช แก้วจันทน์. (2551). การจัดการเชิงกลยุทธ์. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- Armstrong, M. (1996). Management Processes and Functions. London: CIPD.
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. Journal of the American Institute of Planners, 35(4), 216-224.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. World Development, 8(3), 213-235.
- Fayol, H. (1916). Administration industrielle et générale. Paris: Dunod et Pinat.
- Gulick, L., & Urwick, L. (1937). Papers on the science of administration. New York: Institute of Public Administration.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์ (สำหรับ สมาชิกกลุ่ม)
การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่
กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง
ตำบลหินดาด อำเภอปวงศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร ส่วนที่ 2 ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ส่วนที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม ส่วนที่ 4 SWOT ของกลุ่ม และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษา ดังนั้นจึงใคร่ ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ ข้อมูลทั้งหมดที่ท่านตอบมาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงข้อเดียว

1. เพศ

☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ.....ปี (ถ้าเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)

3. สถานภาพ

☐ 1) โสด ☐ 2) สมรส ☐ 3) หม้าย

4. ระดับการศึกษา

☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาตรี

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

6. ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม

☐ 1) น้อยกว่า 1 ปี ☐ 2) 1 -2 ปี

☐ 3) 2-3 ปี ☐ 4) 3 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อแบบแปลงใหญ่

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารจัดการกลุ่มในระดับน้อยที่สุด

การบริหารจัดการกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. การวางแผน					
1.1 มีการวางแผนนโยบายของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาการรวมกลุ่ม เช่น การลดต้นทุนการผลิต และการต่อรองราคาโคเนื้อเป็นต้น					
1.2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ โดยระดมความคิดจากสมาชิกในกลุ่ม					
1.3 มีกระบวนการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มระหว่างปี เช่น รายงานผลยอดขายโคเนื้อ					
1.4 มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนต่างๆ ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม					
1.5 มีการสื่อสารให้กับสมาชิกที่รับผิดชอบปฏิบัติตามแผน					
2. การจัดโครงสร้างองค์กร					
2.1 สมาชิกในกลุ่มสามารถร่วมตัดสินใจ หรือเสนอความคิดเห็นต่างๆ เช่นการกำหนดราคาโคเนื้อของกลุ่ม					
2.2 สมาชิกภายในกลุ่มแบ่งงานกันทำตามความชำนาญ เช่น งานด้านบัญชี งานด้านการตลาด เป็นต้น					
2.3 มีการจัดโครงสร้างองค์กรและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเอกสารที่เผยแพร่ ให้สมาชิกได้รับทราบ					
2.4 กลุ่มของท่านมีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับเป้าหมายเช่น ประธาน รองประธาน เภรัญญิก และคณะกรรมการกลุ่ม เป็นต้น					

การบริหารจัดการกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. การจัดคนเข้าทำงาน					
3.1 มีสมาชิกที่มีทักษะความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยี เช่น การให้อาหาร การสังเกตสัตว์ป่วย การทำวัคซีน					
3.2 ประธานกลุ่มมอบหมายหน้าที่การทำงานให้แก่สมาชิกอย่างชัดเจน					
3.3 มีการจัดบุคคลเหมาะสมกับตำแหน่งงาน เช่น รองประธาน เภรณญิกคณะกรรมการกลุ่ม เป็นต้น					
4. การอำนวยการ					
4.1 มีแรงจูงใจในการทำงาน					
4.2 ประธานกลุ่มสามารถควบคุมการบริหารงาน และวิธีการบริหารจัดการเพื่อทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้น					
4.3 ในการประชุมกลุ่มแต่ละครั้งจะเปิดโอกาสให้แก่สมาชิกในการแสดงความคิดเห็น					
4.4 มีการนำข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็น หรือข้อทักท้วงไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของกลุ่ม					
5. การควบคุม					
5.1 กลุ่มมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน					
5.2 มีการประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามระบบคุณธรรม					
5.3 มีการให้ความสำคัญกับการรายงาน และการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ					
5.4 ผู้บริหารกลุ่มมีการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านความซื่อสัตย์ และจริยธรรมในการบริหารงาน					

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อแปลงใหญ่

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการเตรียมความพร้อม และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา หรือ อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการจัดทำโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการบริหารจัดการโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านกิจกรรมต่างๆ เช่น การกำหนดราคาโคเนื้อ เทคโนโลยีการเลี้ยงโคเนื้อ					
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปลงใหญ่โคเนื้อ เช่น ปศุสัตว์อำเภอ ปศุสัตว์จังหวัด เป็นต้น					
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
3.1 ท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ เช่น ความรู้ด้านการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ช่องทางจัดจำหน่ายโคเนื้อที่หลากหลายขึ้น เป็นต้น					
3.2 ท่านได้รับประโยชน์ หรือสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อเช่น ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงโคเนื้อ					
3.3 ท่านได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากโคเนื้อในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					

การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4. การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล					
4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลด้านการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินในโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					
4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการแปลงใหญ่					
4.3 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลความสำเร็จของโครงการแปลงใหญ่โคเนื้อ					

ส่วนที่ 4 SWOT ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อแปลงใหญ่

- 5 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ในระดับมาก
 3 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ในระดับน้อย
 1 หมายถึง เป็นจุดแข็ง/ จุดอ่อน/ โอกาส/ อุปสรรค ในระดับน้อยที่สุด

SWOT ของกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. จุดแข็ง					
1.1 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม					
1.2 สมาชิกในกลุ่มเป็นคนในพื้นที่เกือบทั้งหมด ทำให้คุ้นเคย และติดต่อสื่อสารได้ง่าย					
1.3 ประธานกลุ่มแปลงใหญ่มีความขยัน อดทนต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ หมั่นหาความรู้เพิ่มเติม และมีการแบ่งปันถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนบ้าน หาวิธีลดต้นทุนการผลิต และหาวิธีเพิ่มผลผลิต					

SWOT ของกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2. จุดอ่อน					
2.1 ยังไม่มีการบริหารจัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาด และเพิ่มมูลค่าโคเนื้อได้					
2.2 สมาชิกในกลุ่มบางรายยังไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม					
2.3 กลุ่มมีการเกษตรกรรายย่อยทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพ และปริมาณการผลิต ตามความต้องการของการตลาด เป็นต้น					
2.4 สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย และมีอายุค่อนข้างมากทำให้ยากต่อการถ่ายทอดความรู้ และการบริหารจัดการ					
2.5 สมาชิกบางส่วนยังมีปัญหาการเข้าถึงระบบข้อมูลสารสนเทศ					
2.6 ในกลุ่มยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการส่งเสริมทางด้าน การตลาด และบัญชี					
3. โอกาส					
3.1 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดเดียวกันในพื้นที่ใกล้เคียงกันในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่					
3.2 มีหน่วยงานหลักดูแลในเรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่ชัดเจน คือ กรมปศุสัตว์ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์					
3.3 ความต้องการเนื้อโคของผู้บริโภคทั้งใน และต่างประเทศมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีช่องทางในการกระจายสินค้าที่ผลิตได้จากการส่งเสริมนโยบายเกษตรแปลงใหญ่					
3.4 การพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงโคเนื้อ ช่วยให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้					
3.5 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการผลิตได้อย่างรวดเร็ว					

SWOT ของกลุ่ม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4. อุปสรรค					
4.1 มีการดำเนินงานส่งเสริมนโยบายที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกษตรกรไม่มีเวลาประกอบอาชีพ					
4.2 ปัญหาความผันผวนของสภาพอากาศรวมไปถึงปัญหาด้านการจัดการน้ำ ส่งผลกระทบต่อการปลูกพืชอาหารสัตว์ ทำให้มีพืชอาหารสัตว์ไม่เพียงพอในการเลี้ยงโคเนื้อ เป็นต้น					
4.3 ความผันผวนทางการเมืองส่งผลต่อความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายเกษตรแปลงใหญ่โดยตรง					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

-ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม-

แบบสนทนา (สำหรับคณะกรรมการบริหารกลุ่ม)
การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อแบบแปลงใหญ่
กรณีศึกษาแปลงใหญ่โคเนื้อในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง
ตำบลหินดาด อำเภอปวงศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อ-สกุล บุคคลที่สัมภาษณ์ตำแหน่ง.....
หน่วยงาน.....หมายเลขโทรศัพท์.....
E-mailสถานที่ตั้ง.....
วัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์.....

1. สภาพแวดล้อมจากการดำเนินงาน (SWOT Analysis) ของ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง ตำบลหินดาด อำเภอปวงศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

1.1 จุดแข็ง

.....
.....
.....
.....

1.2 จุดอ่อน

.....
.....
.....
.....

1.3 โอกาส

.....
.....
.....
.....

1.4 อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

2. การบริหารจัดการของ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อแบบแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดินปวงศิลาทอง
ตำบลหินดาด อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 การวางแผน เช่น การวางแผนสนับสนุนเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรขั้นตอนการ
วางแผน ประสิทธิภาพของแผน เป็นต้น

.....

.....

.....

2.2 การจัดโครงสร้างองค์กร เช่น การแบ่งหน้าที่การทำงาน ขอบเขตความรับผิดชอบโครงสร้างองค์กร
สายบังคับบัญชา การกระจายหรือรวมอำนาจ เป็นต้น

.....

.....

.....

2.3 การจัดคนเข้าทำงาน เช่น ตำแหน่งของสมาชิก การพัฒนาและฝึกอบรม

.....

.....

.....

2.4 การอำนวยการ เช่น ภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน

.....

.....

.....

2.5 การควบคุม เช่น กลไกการควบคุม กระบวนการควบคุม และประเภทการควบคุม เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

- ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม-